

VUGD
Zemgales reģiona brigādes
Tukuma daļas ar Kandavas posteni

VĒSTURES FORMULĀRS

Tukuma daļas adrese: Raiņa iela 24, Tukums

Pasta indekss:3101

Fakss:63107311

Tālr.:63107314

E-pasts: tukums@vugd.gov.lv

Tukuma daļas komandieris pašlaik (no 2012.gada) Viesturs Driķis

Tukuma daļas ēka Raiņa ielā 24, Tukumā, 2012.gads

Kandavas posteņa adrese: Tīrgus laukums 7, Kandava

Pasta indekss:3101

Fakss:63123798

Tālr.:63122026

E-pasts: kandava@vugd.gov.lv

Kandavas posteņa komandieris pašlaik (no 2008. gada) Gatis Celms

Kandavas posteņa ēka Turgus laukums 7, Kandava. 2012.gads

*Formulāra sagatavošanā izmantoti Tukuma muzeja darbinieces **Ingrīdas Vistapolas**, VUGD veterāna **Arnolda Šulca** veiktie pētījumi par organizētas ugunsdzēsības attīstību Tukumā, kā arī Tukuma muzeja speciālistes **Intas Dišleres** Kandavas ugunsdzēsēju biedrības sanāksmju protokolu noraksti un tulkojumi.*

I STRUKTŪRVIENĪBAS IZVEIDOŠANAS UN ATTĪSTĪBAS VĒSTURE

Tukuma Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība

18. gadsimta otrajā pusē Latvijā strauji pieauga rūpnieciskā ražošana. Pieaugošais iedzīvotāju skaits pilsētās, kurās tolaik bija izplatīta koka apbūve, radīja ugunsnedrošu situāciju. Arī Tukumā šajā laikā strauji palielinājās dažādu sīku ražošanas uzņēmumu skaits. Pilsētā ieradās arvien vairāk brīvlaisto dzimcilvēku.

Tā laika avīzēs ir ziņas par lielākiem un mazākiem ugunsgrēkiem gan pilsētā gan tās apkārtnē. Latvijas Valsts vēstures arhīvā saglabājušās ziņas par lielu ugunsgrēku Tukumā 1758.gada 13.maijā, kad pilnībā nodega 25 mājas un vēl 16 tika bojātas daļēji. Tiesas sekretārs J.G.Bolners savā ziņojumā aprakstījis šī traģiskā notikuma apstākļus: „Pilsonis Fergīss, kam piederēja viņa pabērnu Švarcu māja, bija šajā Vasarsvētku vakarā par naudu nodevis algādžu rīcībā savu pirti un licis to izkurināt. No turienes tad arī sācies ugunsgrēks. Pilsoņi pie tā nav vainīgi. Mēs visi bijām liecinieki, kā liesmas aprija 25 no

visām Tukuma mājām. Patiesības labad man jāziņo augstākām instancēm, ka arī pirmajos Vasarsvētkos Tukumā bija līdzīgas uguns briesmas. Aizdegās skrodera Vurma mājas skurstenis, un, tikai pateicoties kādam svešiniekam, kas piesteidzās palīgā, un ūdenim, kas, par laimi, atradās mājas priekšā, uguns tika nodzēsta”.

Nobeidzot savu ziņojumu tiesas sekretārs raksta, ka jālūdz karaļa rīkojums, „lai Tukuma pilsoņiem būtu pienākums turēt mājās katram vienu spaini un pa diviem kaimiņiem kopīgi vienu derīgu uguns āķi, bet visiem kopā likt pagatavot vienu derīgu uguns šprici, kura, pēc viņa domām, varētu izmaksāt 100 Alberta valsts dālderus. Un lai katrs pats vai viņa kalpi, vai algādži pie pirmajām trauksmes zvana skaņām ir gatavi uguns dzēšanai ar spaini un āķi”.

(Latvijas Valsts vēstures arhīvs (turpmāk - LVVA), 554.fonds, 3.apraksts, 1884.lieta, 29.-35.lpp.)

Pēc vairāk kā simts gadiem Tukumā 1865.gadā atkal izcēlās liels ugunsgrēks, kurā izdega vesels kvartāls no tagadējas Pasta ielas līdz sinagogai (tagad - invalīdu sporta centrs) un vēl aiz Elizabetes ielas, kur vēlāk izveidoja Uguns ielu. *(A. Virbulis. „Tukuma draudze un baznīca”. Tukums, 1937.g.)* Šis gadījums pilsētas varas vīriem lika aizdomāties par valstiskiem pasākumiem cīņā ar uguns nelaimēm.

Tā Tukumā 1868.gada 17.februārī tika nodibināta Tukuma Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība (turpmāk Tukuma BUB) ar 100 biedriem. „Pilsētas maģistrāts biedrībai nodeva 2 vecākās konstrukcijas šļirci, bet no jauna iegādājās 1 šļirci no Mellenberga Jelgavā. Tajā pašā gadā uzcēla „Šļircu namu”, kas izmaksāja 1500 rubļus”. *(Žurnāls „Ugunsdzēsējs” Nr.2. 1940. gads, 33.lpp.)*

„1904.gada 21.jūnijā nolēma sprices namu paplašināt. Uz tirgus laukuma (tagad Brīvības laukums) netālu no sprices mājas ierīkoja publisku aku ar pumpi 6 asu dziļumā. Pēc senas depo iekštelpas fotogrāfijās redzams, ka toreiz ugunsdzēsējiem bijusi arī sava devīze: „Dievam par slavu, izglāb tuvāku savu.” Tā ugunsdzēsībai veltītos pirmsākumus 1937.gadā aprakstījis Tukuma evaņģēliskās luterāņu baznīcas mācītājs Alberts Virbulis (1890.-1946.) savā grāmatā „Tukuma draudze un baznīcas”. *(A. Virbulis. „Tukuma draudze un baznīca”. Tukums, 1937.g.)*

Pirmā pasaules kara laikā biedrības biedru lielākā daļa bija evakuējusies, bet Tukumā tomēr darbojās daži palikušie ugunsdzēsēji. Zināms, ka 1915.gadā komandas priekšnieks bija Ridigers. Pēc Pirmā pasaules kara Tukuma BUB darbību atsāka 1920.gadā. Kā liecina biedrības valdes sanāksmju protokoli, *(LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr.78.)*

Tukuma BUB komandas biedri. Tukums, 1930.gads.

Foto no Latvijas Ugunsdzēsības muzeja (turpmāk LUM) krājuma- LUM 9521)

Tukuma BUB komanda. Tukums, 1932.gads (*Foto no LUM krājuma, LUM 2103*)

Tukuma BUB struktūra

Biedrības darbu vadīja valde, tā pārzināja visas biedrības lietas, tajā bija pilnsapulcē ievēlēti locekļi: priekšnieks, viņa biedrs, divi locekļi, kasieris, sekretārs, mantzinis, registrators, komandas priekšnieks un viņa palīgs, nodaļu priekšnieki un pilsētas priekšstāvis. (*Tukuma Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības statūti. 1913.gads// Tukuma muzejs, TMNM ZA Nr.1992.- 13.lpp.*) Valdes sēdēs izskatīja

aktuālos jautājumus, lēmumus pieņēma ar vienkāršu balsu vairākumu un tālāk tos virzīja biedru pilnsapulcei.

Pilnsapulcē bija jāpiedalās visiem biedrības biedriem, bet par notikušu to uzskatīja, ja piedalījās ne mazāk kā puse no visiem balsstiesīgajiem biedriem. *(Tukuma muzejs, TMNM ZA Nr.1992. - 19.lpp.)*

Ugunsdzēsēji dalījās aktīvajos - dzēsējos, kas pildīja tiešos ugunsdzēsēju pienākumus, maksāja biedru naudu, un pasīvajos jeb veicinātājos, kas tikai reizi gadā maksāja biedru naudu. 1921.gadā bija 96 aktīvie biedri un 20 pasīvie. *(LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr.78, 42. lpp.)* Aktīvie biedri un valdes locekļi veidoja ugunsdzēsēju komandu. Komandas vadībā bija komandas priekšnieks un viņa palīgs, nodaļu priekšnieki ar palīgiem un valdes sekretārs.

Goda biedrus ievēlēja pilnsapulcē par nopelniem biedrības labā. Goda biedri nepiedalījās ugunsgrēku dzēšanā, bet katru gadu iemaksāja biedrības kasē konkrētu summu. Saskaņā ar statūtu 6.paragrāfu *(LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr.79, 5.lpp.)*, veicot vienreizēju iemaksu 500 līdz 1000 rubļu apmērā, varēja kļūt par mūža biedru. *(LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr.79, 13. lpp.)*

Tukuma BUB 20.gs. 30. gadi. Priekšā centrā guļus 4. no labās Emils Forkers, sēž 1. no kreisās Jānis Paegle, stāv 1. no kreisās Jānis Cers. Fotogrāfs nezināms. *(TMNM 36022)*

Dzēšanas pienākumus ugunsdzēsēji pildīja galvenokārt sabiedriskā kārtā, nesaņemot par to atalgojumu. Algu izmaksu sarakstos atrodama informācija par šoferu - depo pārziņa Aleksandra Šterna algu no 1935. līdz 1939. gadam, kā arī saraksts ar astoņiem darbiniekiem - katram pienākušies pieci lati par dežūru ugunsgrēka laikā pilsētas slimnīcā. *(LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr. 87.)*

Svarīga bija ugunsdzēsēju morālā stāja un prestižs. Par pārkāpumiem un disciplīnas neievērošanu komandas vadībai bija tiesības aktīvos biedrus

disciplinārā kārtā sodīt ar rājienu un atstādināšanu no dienesta uz laiku līdz sešiem mēnešiem. Biežākie pārkāpumi bija paziņu ielaišana bez biļetēm saviesīgos pasākumos, lai gan no maksas bija atbrīvoti tikai aktīvie biedri un viņu kundzes, komandējošā sastāva ķengāšana, savstarpējie konflikti, alkohola pārmērīga lietošana, citu biedrību formās tērpto ugunsdzēsēju nesveicināšana, biedru naudas nemaksāšana. (LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr.83,5.-7.lpp.) Tukuma BUB biedru naudas tika maksātas regulāri, un protokolos konstatēts tikai viens gadījums, kad Leibs Lēvenbergs un Ārons Abramsons nebija nokārtojuši biedru naudas jautājumu un tika izslēgti. (LVVA,2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr.83, 26.lpp.)

Par nepiedienīgu uzvedību izrīkojumos parasti izslēdza no biedrības vispār vai uz laiku, vai arī izteica rājienu. 1934.gada 28.oktobra pasākumā nepieklājīgi uzvedies bija Cemahs Veinreihš, kurš no darbības biedrībā tika atstādināts uz sešiem mēnešiem bez tiesībām nēsāt mundieri. (LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr. 83, 8.lpp.) Viena ugunsdzēsēja rīcība nedrīkstēja mest ēnu uz visu biedrību un apkaunot ugunsdzēsēja formas tērpu.

Īpaši formējumi ugunsdzēsēju biedrībā bija muzikantu kolonna jeb orķestris un dāmu komiteja. Lai gan aktīvi tie uguns dzēšanā nepiedalījās, viņu ieguldījums nav noliedzams. Lielākā daļa pilsētas kultūras pasākumu, tāpat kā BUB reprezentācijas pasākumi, nebija iedomājami bez ugunsdzēsēju pūtēju orķestra. (LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr.78, 55.-56.lpp.)

Tukuma ugunsdzēsēju orķestris 20. gs. 20.-tajos gados.(TMNM 31179)

Dāmu komitejas locekļiem bija biedra veicinātāja statuss. (LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr.86.) Komitejas galvenais uzdevums bija darināt rokdarbus un sarīkot ugunsdzēsēju gadskārtējo mantu izlozi oktobrī. Dāmu

komitejas pienākumos ietilpa karnevālu, eglītes, svinīgās atvadīšanās no biedriem un citu pasākumu organizēšana. 1936.gadā komitejā bija 40, 1937. gadā - 39, 1938.gadā - 49, 1939.gadā - 41 locekle. (*LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr.83, 41.,69.lpp.*) Ilggadēja dāmu komitejas priekšniece bija Olga Deičs. Dāmu komitejai veiksmīgi darbojoties, palielinājās biedrības budžeta ieņēmumu daļa.

Tukuma BUB priekšsēdētājs Jānis Cers ar dāmu komitejas locekļēm. (*TMNM 22662*)

Budžets. Inventārs

Lielāko daļu Tukuma BUB ienākumu sastādīja pašvaldību pabalsti. Līdz 1937.gadam tos maksāja Tukuma pilsēta, bet saskaņā ar „Uguns grēku apkarošanas likuma” 11. pantu izdevumi bija jāsedz arī citām pašvaldībām, kas atradās Tukuma BUB apkalpošanas teritorijā - Smārdes, Milzkalnes, Sēmes, Tumes, Vecmoku, Slampes, Praviņu un Irlavas pagastiem.

Nākamo ieņēmumu grupu veidoja ieņēmumi no izrīkojumiem, loterijām un ziedojumiem, dežūrām. (*LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr.83, 11.,53.lpp.*) Nozīmīgs ienākumu avots bija arī izrīkojumi. Regulārs un stabils ienākums bija biedru naudas, un šajā ziņā nozīmīgs bija pasīvo biedru ieguldījums. (*LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr. 83, 41. lpp.*)

Bija arī dažādi ieņēmumi: no gruntsgabalu pārdošanas, neparedzētiem ienākumiem, ugunsapdrošināšanas sabiedrību pabalstiem u.c. Biedrībai finansiālu un materiālu atbalstu sniedza paši ugunsdzēsēji un iedzīvotāji. Piemēram, depo būvei līdzekļus ziedoja biedrības valdes loceklis Vilis Ilsums (Ls 550), Slampes-Praviņu ugunsapdrošināšanas biedrība (Ls 550). (*LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr.83, 40.lpp.*) Goda biedrs Ansis Ilsums ziedoja materiālos - 500 pudus kaļķu u. c. Taču līdzekļi biedrībai bija jātaupa, un vērienīgiem darbiem, kāda bija jaunā depo būve (pamatakmens likts 1936.gada 6.septembrī), nauda tomēr jāaizņemas.

Pirmā pasaules kara laikā ugunsdzēsēju inventārs bija katastrofāli nolietojies un pazudis arī inventāra saraksti bija nepilnīgi. Spriežot pēc Latvijas Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrību kongresa rīcības komitejai nosūtāmās anketas (*LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr.78, 42.lpp.*), biedrībai 1921.gadā trūka 20 striķi un trepes kāpēju komandai, 10 ūdens mucu rati, 10 ūdens mucas, 100 asis šļūtenes, apģērbi un piederumi 50 ugunsdzēsējiem. 1930.gadā biedrības rīcībā bija viena motora šļirce, trīs rokas šļirces, divas metāla ūdens mucas, divi hidropulti, divpadsmitmetrīgas izvelkamas trepes, pieslienamas septiņmetrīgas trepes, divas trīsmetrīgas āķu trepes, šļūteņu kopējais garums bija 830 metri. (*LVVA, 2607.fonds, 1.apralsts, lieta nr.83, 21. lpp.*) Nākamajos gados vairāk nekā 2/3 līdzekļu tika atvēlēti inventāra iegādei. No 1938.gada inventāra remonts un iegāde tika segta no pašvaldības līdzekļiem.

Tukuma BUB inventārs – II šļirce. Fotogrāfs nezināms. 1937.gads. (*TMNM 36972*)

No 1937.gada biedrība maksāja apdrošināšanas naudu slimokasē un bezdarba apkarošanas fondā. Lielākie izdevumi bija parādu procentu dzēšana sakarā ar jaunās depo ēkas celtniecību. Kopējā aizņēmuma summa depo celtniecībai sastādīja Ls 24 500.

Tukuma BUB jaunā depo atklāšana 1937.gada 26.septembrī Tīrgus laukumā 6 (tagad Raiņa iela 24). Fotogrāfs nezināms. (TMNM 22666)

Liels notikums Tukuma BUB un tukumnieku dzīvē bija ugunsdzēsēju automobiļa iegāde. Par to rakstīja vietējais laikraksts „Tukuma ziņas”. Svētdien plkst. 3 pēcpusdienā visi Tukuma BUB biedri pulcējās uz Tīrgus laukuma, lai iesvētītu jauno auto. Latvijas Ugunsdzēsēju savienības priekšsēdētājs Rudzītis teica īsu uzrunu un nodeva atslēgas Tukuma BUB valdes priekšsēdētājam N. Jansonam, kurš tās tālāk nodeva komandas virsniekam Emīlam Forkeram. Pēc tam notika ugunsdzēsamo rīku demonstrācija. („Tukuma ziņas” Nr. 22., 04.06.1931.)

Tukuma BUB komandas virsnieks Emils Forkers.
(Fotogrāfija no Tukuma muzeja materiāliem)

Neskatoties uz tehniskā apbruņojuma progresu, ugunsgrēku skaits un materiālie zaudējumi auga.

Notika arī tādi ugunsgrēki, no kuriem cieta visi tukumnieki un kas iespaidoja pilsētas attīstību. 1933.gada jūnijā nodega ūdensdzirnavas un elektrostacija pie Slocenes upes. Savukārt 1938.gada decembrī uguns izpostīja Tukuma slimnīcu. Slimnīcas vecā ēka (vēlāk - internātskola) toreiz bija vienkārša. Tikko bija uzsākti darbi pie otrā stāva uzbūves, bet pēc ugunsgrēka projektu pārtaisīja un ēku uzcēla ar piebūvēm abos galos. (*Žurnāls „Ugunsdzēsējs”*. Nr. 1. 1939.g. 11.lpp.)

Biežo ugunsgrēku skaits un radītie zaudējumi rosināja vietējo pašvaldību domāt par ugunsdzēsības dienesta paplašināšanu un pilnveidošanu.

1938.gada 11.martā tiek pieņemti jauni noteikumi par skursteņu un citu dūmvadu tīrīšanu. Noteikumu 8.punkts saka, ka „skursteņus un dūmvadus, kas netiek kārtīgi tīrīti, pilsētas valdei tiesības uzdot skursteņslaucītājam iztīrīt uz namsaimnieka rēķina piespiedu kārtā - Sūdzības par skursteņslaucītājiem jāiesniedz pilsētas galvam". Vai arī 12.punkts, kur teikts, ka „namsaimniekam vai viņa vietniekam jāievēro skursteņslaucītāja aizrādījumi un jāpilda viņa likumīgās prasības par skursteņu, dūmvadu un kurināmo ietaišu ugunsdrošību, tāpat arī jāierīko un jātur kārtībā trepes, jumta lūkas un citas ierīces, pa kurām

var pietikt pie skursteņiem slaucīšanai. Ja namsaimnieks vai viņa vietnieks šīs prasības neievēro, skursteņslaucītājam par to jāpaziņo pilsētas valdei". (*IeM Būvniecības departamenta 1938. gada 15. augusta Nr. 13 d., 886. raksts*).

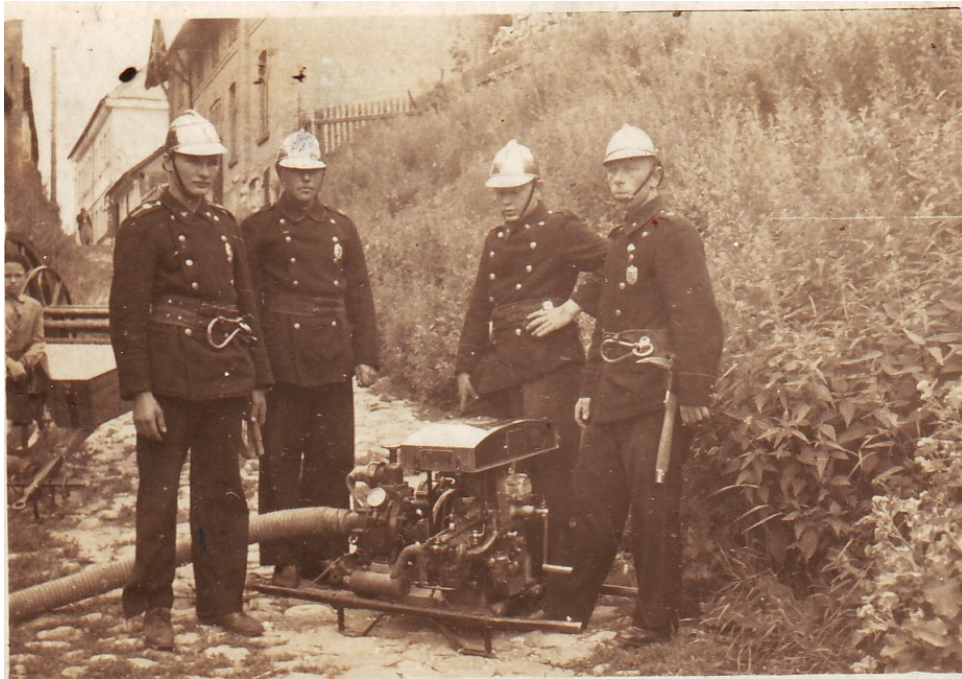

Tukuma BUB biedru grupa parādes tērpos 20.gs. 30.-to gadu beigās. (*TMNM 34938*)

Lai celtu ugunsdzēsēju meistarību Rīgā tika organizēti virsnieku kursi. Jaunums bija 1938.gadā ieviestās ugunsdzēsēju sacensības.

Tukuma BUB mācības pilsētas stadionā. 20.gs. 30-to gadu beigās.
(*no Tukuma muzeja materiāliem*)

Tukuma BUB apmācības Avotu ielā. 20.gs. 30.-tie gadi. (TMNM 36019)

Tukuma BUB pasākuma laikā pilsētā. 20. gs. 20.-30.-tajos gados. (TMNM 36641)

No 1932.gada darbību uzsāka arī medicīniskais dienests. Par Tukuma BUB ārstu sāka strādāt Heinrihs Šulcs (29.03.1889.). Maiņās darbojās arī vairāki feldšeri un sanitāri (Legzdiņš Roberts (16.12.1903.)). No 1935.gada par komandas ārstu strādāja Apsītis Kārlis Jēkaba dēls (08.03.1896.).

Liels notikums visas pilsētas dzīvē bija ziņa, ka Tukumā cels jaunu ugunsdzēsēju depo. Šos notikumus ļoti labi atspoguļoja žurnāls „Ugunsdzēsējs” (1936.gads nr.6) ar virsrakstu - „Ugunsdzēsēju svinības Tukumā”. „Svētdien,

26.aprīlī Tukuma ugunsdzēsējiem bija svētku diena, jo šajā vasarā domājuši sākt jaunā depo būvi. Tukumā ieradās LUS prezidents A.Krieviņš un Būvniecības pārvaldes ugunsgrēku apkarošanas inspektors inž. A. Bučinskis. BUB komanda viesus ar orķestri sagaidīja Tukuma stacijā. Notika svinīga sēde, kur biedru priekšsēdētājs J.Cers uzrunāja viesus un A.Krieviņam pasniedza adresi. Līdz ar to biedrība viņu ieskaitīja mūža biedru sarakstos. Visi aplūkoja jaunā depo būves vietu. Ēka būs ar 2 stāviem un 23m augstu torni šļūteņu žāvēšanai. Ēka atradīsies pie jaunā tirgus laukuma. Celtniecībā palīdzēs arī apkārtējie pagasti, Slampes - Praviņu ugunsapdrošināšanas biedrība vien no savas peļņas ziedojusi jau Ls 500". (*Žurnāls „Ugunsdzēsējs”*. Nr. 6. 1936.g. 115.lpp)

Iedzīvotāju atsaucība ir ļoti liela. „Depo ēkas celtniecībai, biedrība nepilna gada laikā savāca labprātīgu ziedojumu ceļā Ls 16.000, pie kam daudzi zirgu īpašnieki izpildīja arī labprātīgas darba klaušas”. (*„Tukuma Jaunā Balss”, 1938.gada. 27.janvāris*)

Ugunsdzēsēji pie jaunā depo būves. 20.gs. 30.-tajos gados. (TMNM 30423)

1938.gada 26.septembrī jaunais depo tika iesvētīts. Celtniecība kopā izmaksāja Ls 40.000. Depo telpās bija izbūvēta moderna centrālapkures iekārta, kas izmaksāja Ls 5404. Par Valsts Prezidenta ziedotiem līdzekļiem saņemtas 2 pretdūmu maskas un 1 hidropults no K. Pekšena firmas. (*Laikraksts „Tukuma Balss”. 1939.g. Nr.5., 1.lpp.*)

1941.gada 30.jūnijā sākās Otrais Pasaules karš. Jau kara pirmajās dienās padomju varas iestādes uzsāka evakuāciju. Tās dienas atceras Miķelis Šnore (1935), kas toreiz dzīvoja blakus esošajā Ābola īres namā. Viņš teica, ka kādā jūnija dienas rītā pamodies un redzējis, ka tirgus laukums un blakus esošās ielas bijušas pilnas ar ugunsdzēsēju automašīnām. Viņi nosprieduši, ka tās sabraukušas no Kurzemes, bēgot no vāciešu uzbrukuma. Naktī visas automašīnas aizbrauca Rīgas virzienā. Par šīs kolonas tālāko likteni ziņas nav

atrodamas. Ar Tukuma ugunsdzēsēju automašīnu aizbrauca A. Šterns. Vēlāk viņš ar kājām atnāca mājas jo, pēc Ē. Kiršnera stāstītā, ugunsdzēsēju automašīnu pie Alūksnes tikusi sašauta.

Viss, kas bija pārkārtots atbilstoši padomju ideoloģijai, tagad vairs nederēja. BUB sāka atjaunot veco kārtību. 1941. gada 9. septembrī Vācu vadība deva rīkojumu atbrīvot no darba visus ebrejus. Tukuma BUB dažādos laikos par aktīviem biedriem strādāja 33 ebreji. Pēc atbrīvošanas no ugunsdzēsējiem gandrīz visus ebrejus arestēja un tālākais viņu liktenis nav zināms.

Vēlākajos kara gados daudzus jaunos ugunsdzēsējus iesauca leģionā. Kadru maiņa bija ļoti liela. Faktiski kara laikā bija palikuši tikai vecie kadri, kurus mobilizācija neskāra.

Karš Tukumā beidzās 1945.gadā gandrīz reizē ar Vācijas kapitulāciju. Pilsēta bija tukša. Visas valsts iestādes bija slēgtas, veikali izlaupīti. Liela daļa cilvēku bija emigrējuši, daudzi bija aizbēguši uz laukiem. Sabiedriskās kārtības nodrošināšanu uzņēmās pilsētas brīvprātīgie ugunsdzēsēji A. Eglīša (1902-1978) vadībā, jo policija bija slēgta. A. Eglīša rīcībā bija visu pamesto iestāžu atslēgas, viņš kopā ar saviem biedriem pasargāja iestādes no izlaupīšanas un iedzīvotājus no vardarbības (*Pēc A. Eglīša atmiņām*).

Pēc padomju varas atjaunošanas BUB depo nonāca pilsētas izpildkomitejas valdījumā un tika uzsākta ugunsdzēsības dienesta organizācija pēc padomju standartiem. Par milicijas priekšnieku tika nozīmēts biedrs Gailis, viņš uzņēmās arī Pilsētas ugunsdzēsēju komandas (turpmāk - PUK) organizēšanu. Līdz ar to Tukuma BUB bija savas depo telpas zaudējuši.

Tikai 1945.gada 8.decembrī aktīvākie BUB biedri sanāca ugunsdzēsēju depo zālē, lai spriestu par Tukuma BUB darbības atjaunošanu. (*Laikraksts „Tukuma Ziņas” 30.12. 1941., 3.lpp.*)

Smags bija telpu jautājums. Valdes sēdē 1946.gada 27.februārī tika nolemts lūgt pilsētas izpildu komitejai piešķirt telpas Tukuma BUB darbībai. Pēc vairākkārtējiem lūgumiem un ilgstošām pārrunām prasība tika apmierināta. Pilsētas izpildu komiteja 1947.gada 21.oktobra sēdē pieņēma lēmumu Nr.189, kurā teikts:

1. „Tukuma pilsētas ugunsdzēsēju depo ēku Tirgus laukumā 8 nodot atpakaļ Tukuma BUB, izskaitot to no Tukuma izpildu komitejas īpašuma.
2. Atstāt pilsētas algoto ugunsdzēsēju komandu pašreiz ieņemtās telpās, neierobežojot viņu tiesības.
3. Uzdot BUB atremontēt depo telpas. Attiecīgi tās sadalot savām un algoto ugunsdzēsēju vajadzībām. Prasītājs - Fr. Štokenbergs.” (*Tukuma zonālais arhīvs. 107.fonds 1.apr. 7.lieta 101.lpp.*)

1953.gadā Tukuma BUB tiek pie jaunas adreses - Raiņa iela 24. „Pie tirgus laukuma pieguļošos namīpašumus uzskatīt kā pieguļošus pie Raiņa ielas turpinājuma un nosaukt Raiņa vārdā.” (*Tukuma pilsētas darbaļaužu deputātu padomes izpildu komitejas (turpmāk DDPIK) 1953. gada 25. septembra sēdes protokola Nr.16 lēmumu Nr.113 „Par Tukuma pilsētas ielu nosaukumu maiņu” p.12*)

1957.gadā pēc arhitekta Kadiķa projekta BUB sētā tika uzcelta rampa automašīnu mazgāšanai un netīto ūdeņu attīrīšanas sistēma. Ceļot „Partijas namu” 1985.gadā šī sistēma tika sabojāta un ugunsdzēsēju automašīnas sāka mazgāt depo ēkas priekšpusē.

1959.gada rudenī Tukuma BUB atkal bija pārmaiņu priekšā. Sākās kārtējā reģionālā reforma - Tukuma rajonam pievienoja Kandavu. XIII rajona BUB konferencē 1960.gada 6. februārī ievēlēja biedrus no abiem rajoniem.

1960.gadā politiskās pārmaiņas skāra arī BUB. Latvijas PSR Finanšu ministrija ierosināja BUB likvidēt, bet Tukuma pilsētas izpildkomiteja šo ierosinājumu noraidīja, jo pilsētā tā bija nepieciešamama. Biedrību izdevās saglabāt.

1987.gada rudenī padomes sēdē lēma par Tukuma BUB 120.gadadienas atzīmēšanu. Svētku sarīkošanai tika nodibināta speciāla komisija. Komisija nolēma izsludināt konkursu par BUB 120.gadadienas nozīmītes apstiprināšanu. Pēc komisijas vērtējuma 1.vietu piešķīra Inārai Sniķersei. Svinības nolēma sarīkot 1988.gada 10.septembrī. Uz svinībām ieradās delegācijas no Talsiem, Saldus, Kuldīgas un Dobeles.

No lauku saimniecībām ar ugunsdzēsamo autotehniku piedalījās z/k „Padomju zvejnieks” (vēlāk-Engure), sovhozs „Irlava” un „Iljiča v.n.” kolhozs (vēlāk-Cēre). Pielāgoto ugunsdzēsamo tehniku demonstrēja no kolhoza „Dzimtene”. No Jūrmalas BUB piedalījās pūtēju orķestris. Gājiens noslēdzās sporta biedrības „Vārpas” stadionā, kur demonstrēja ugunsdzēsamo tehniku. Tad sekoja 53 dalībnieku apbalvošana. Sekoja koncerts Tukuma kultūras namā. Sarīkojums beidzās ar balli.

Tukuma BUB 120 gadadienas svinības.10.09.1988.
(Fotogrāfija no Staņislava Peipiņa privātā arhīva).

Tukuma BUB valdes priekšsēdētāji.

1899.g.-1901.g.-barons Pauls fon der Reke, (*Kalendārs. Alfrēds Richters 1912.g.*)

1901.-1905.g.- Ansis Ilsums (dz.28.05.1852.),

1912. g.- 1914.g. -J. Mitenbergs. (*Kalendārs. Alfrēds Richters 1912.g.*)

1914.-1919.g.- Jānis Deičs Andreja dēls (14.04.1866.- 14.04.1926.).

1919.-1925.g.- Fricis Ozols.

Fricis Ozols

(Foto no LUM krājuma-Tukuma BUB biedru dienesta gaitas saraksti LUM 136)

1925.-1927.g. - O. Niedre

1927.-1932.g.- miertiesnesis Nikolajs Jansons.

1932.-1939.g.- Jānis Cers (08.09.1899.-28.05.1989.)

Cers Jānis.

(Fotogrāfija no Tukuma muzeja materiāliem)

1939.-14.06.1941. - uzņēmējs Vilis Ilsums (17.03.1887.), V. Ilsums ar ģimeni
1941.gada 14. jūnijā tika izsūtīts uz Sibīriju

Ilsums Vilis

(Foto no LUM krājuma-Tukuma BUB biedru dienesta gaitas saraksti LUM 136)

08.08.1941.g.- Bertolds Vigerts (22.07.1885.-1967.), viņš uzskatīja sevi par nepiemērotu vadīt ugunsdzēsēju darbu un no amata aizgāja.

1941.g. -g. - Ansis Eglītis.

25.12.1945. -g. - Jānis Paeglis (1891).

1955.gada decembris -g. - Vladimirs Majorovs (dzim. Jelgavā 15.01.1901)

14.02.1962. -g. - Viktors Smirnovs (1936),

Viktors Smirnovs *(Foto no LUM krājuma – LUM 4258)*

.....g.- 1980.g. - 1987.g. -g. - Ādolfs Grandbergs

Ādolfs Grandbergs 1960.gads. (Foto no LUM krājuma – LUM 4258)

1992.gada marts -1994.gada augusts - Andris Kristbergs. Gājis bojā autoavārijā.
1994.gada augusts – 1995.g.marts - Juris Tarantajevs (vietas izpildītājs), no amata atsakās pats

1995.gada marts -g. - Diāna Kalna.

Kad D. Kalna no darba aizgāja, St. Peipiņš kļuva par priekšsēdētāju ar minimāliem štatiem un ražošanu. No 1997.gada viņš sācis strādāt par vietnieku ražošanas un propagandas darbā.

Kandavas brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība

1870.gada 10.maijā Kandavā tika nodibināta Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība. Un tā paša gada septembrī parakstīti statūti. Biedrība bija nodibināta, bet līdzekļu un mašīnu nebija. Kandavas valde nodeva jaunizveidotajai biedrībai tās rīcībā esošo vienu šļirci, kuras vērtība bija 150 rbļ. .

Bija jādomā arī par biedrības ēkas celšanu. Kad vieta bija atrasta un vienošanās par zemes nodošanu noslēgta, varēja sākt celtniecību. Nama celtniecība

tika uzsākta par Kandavas namu īpašnieku un iedzīvotāju ziedotiem līdzekļiem. Pamata akmeni ielika 1871.gada vēlā rudenī un 1872. gada pavasarī amatnieku Vilhelma Šluppa un Otto Šteina vadībā sākās būvdarbi. Ar pašu ugunsdzēsēju darbu, gandrīz bez naudas līdzekļiem līdz vasarai viens stāvs bija uzcelts. Nu biedrība varēja lepoties pati ar savu namu, bet dzēšamo rīku, izņemot vienu mazu šļirci, biedrībai tikpat kā nebija. (*„Ugunsdzēsēju darbs ”1865-1925, Rīga 1926.g.(no LUM krājuma)*) 1881.gadā iegādāti jauni šprīces rati par 13 rubļiem.

Par iedzīvotāju un ugunsapdrošināšanas biedrību ziedojumiem 1882.gadā tika nopirkta otra šļirce. 1883.gada 28.augusta biedru pilnsapulcē tiek nolemts izveidot pašpalīdzības kasi. Šajā laikā biedrībā ir 19 aktīvi locekļi (*Kandavas ugunsdzēsēju biedrības sanāksmju protokoli, 1881.-1900. g., LVVA, 6575.fonds, 1.apraksts, 2.lieta.*), bet 1898.gadā jau 44 aktīvie locekļi. (*Kandavas ugunsdzēsēju biedrības sanāksmju protokoli, 1881.-1900. g., LVVA, 6575.fonds, 1.apraksts., 2.lieta, 20. lp.*)

1890.gada biedrība uzsāka stacijas četrstāvu torņa izbūvi. 1902.gadā tika pabeigts ēkas otrais stāvs. 1908.gadā tiek iegādāta viena šprīce.

Tā kā biedrībā joprojām ir problēmas ar transportu 1897.gada 21.decembra pilnsapulces dienas kārtībā ir jautājums par iedzīvotāju līdzdalību ugunsgrēku dzēšanā, proti – „pilsētai jāizdod rīkojums, lai tiem iedzīvotājiem, kam ir zirgi, būtu pienākums savus zirgus [ugunsgrēka gadījumā] nodot ugunsdzēsēju rīcībā”.

Tika nolemts arī iestāties Ķeizariskās Krievijas Ugunsdzēsēju savienībā un maksāt ikgadējo biedru naudu. (*Kandavas ugunsdzēsēju biedrības sanāksmju protokoli, 1881.-1900. g., LVVA, 6575.fonds, 1.apaksts, 2.lieta, 21. lp.*)

Ar neatlaidīgu darbu biedrībai ir izdevies sagādāt sekojošu inventāru: 3 šprīces ar 200 m garām šļūtenēm, 1 izvelkamās trepes, 4 mazākas trepes, 25 spaiņi, 3 mucas, ķekši, stangas, cirvji, lāpstas u.c.

1900.gada 4.septembrī tiek sasaukta ārkārtas pilnsapulce, kurā vienbalsīgi tiek pieņemti ar 1899.gada 5.septembra lēmumu izstrādātie jaunie statūti. (*Kandavas ugunsdzēsēju biedrības sanāksmju protokoli, 1881.-1900. g., LVVA, 6575.fonds, 1.apraksts, 2.lieta, 25. lp.*)

Kandavas ugunsdzēsēju pirmais automobilis (*TMNM 14643*)

Kandavas ugunsdzēsēju automobilis, 20. gs. 50.-tie gadi
(Foto no LUM krājuma – LUM 4120)

Kandavas BUB ugunsdzēsēju mācības darbā ar stobriem, 20.gs.50.-tie gadi
(Foto no LUM krājuma – LUM 3139/6)

1959. gada rudenī Tukuma BUB atkal bija pārmaiņu priekšā. Sākās kārtējā reģionālā reforma - Tukuma rajonam pievienoja Kandavu. 27.novembra padomes sēdē piedalījās Kandavas BUB padomes locekļi: priekšsēdētājs Arnolds Višteins, Andersons, Keinbergs, Bērziņš, Vīksne, Straume un Oļhinovičs. Sēdē izveidoja komisiju Kandavas BUB likvidācijai.

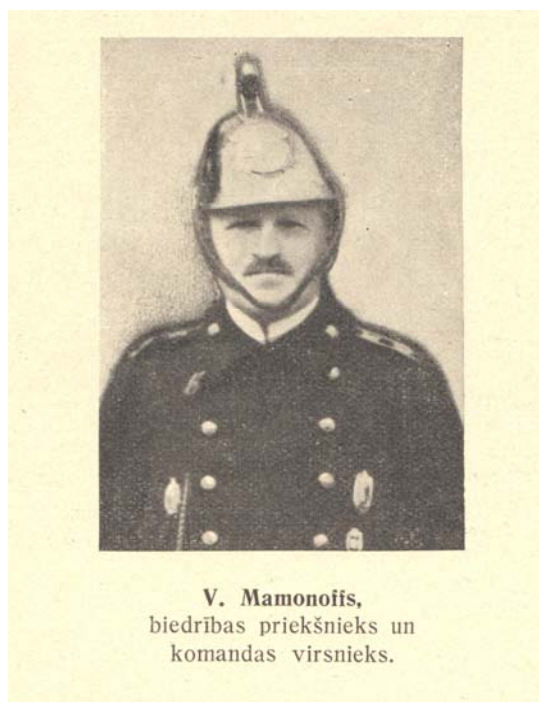

Kandavas BUB depo, 20.gs. vidus
(Foto no LUM krājuma –LUM 3133/20)

1980.gada sākumā aktuāls kļuva jautājums, kā nosvinēt Kandavas BUB 100 gadu atceres jubileju. Tā kā pēc partijas un valdības norādījumiem plašas svinības drīkstēja rīkot netraucējot ražas sēšanai un vākšanai, tad svinības nolēma atzīmēt 29.martā. Pasākumam nolēma atvēlēt 900 rubļus - žetoniem, ēdināšanai, laukuma dekorēšanai, radioficēšanai, kā arī veco biedru apbalvošanai.

Kandavas BUB priekšnieki:

- Gertners, miesta vecākais,
- līdz 1891.g. – Disterlohe,
- 1891.g.- 1896.g. – Dr.Katterfelds,
- 1896.g.- 1901.g. – Erdbergs,
- 1901.g.-1903.g. – Vebers,
- 1903.g.-1908.g. – Rozentāls,
- 1908.g.- 1915.g. – Bēkmanis,
- 1920.g.-g. – V.Mamonoffs

(„Ugunsdzēsēju darbs ”1865-1925, Rīga. 1926.g.(no LUM krājuma))

Tukuma pilsētas ugunsdzēsēju komanda (PUK)

Tukumā 2.Pasaules karš beidzās gandrīz reizē ar Vācijas kapitulāciju. Pa pēdām Sarkanajai armijai pilsētā ieradās jau sakomplektēta civilā pašpārvalde. Izveidotā pilsētas izpildkomiteja (PIK) vispirms uzskaitīja pamestās bezsaimnieka ēkas. Šajā sarakstā nokļuva arī BUB depo Tirgus laukumā 8. Pēc tā laika PSRS likumiem uz depo bāzes sāka organizēt pilsētas ugunsdzēsēju

komandu, kuru algoja no vietēja budžeta. (TZVA, 107. fonds, 1.apraksts, lietas nr.3-117 un ugunsdzēsēju daļas dienesta dokumentācija.)

1945.gada 10.maijā Tukumā nodibināja pilsētas ugunsdzēsēju komandu (PUK). Tautā tos vienkārši dēvēja par „algotajiem” ugunsdzēsējiem, jo atmiņā visiem vēl bija brīvprātīgie ugunsdzēsēji. Ieraksts sardzes žurnālā vēsta, ka uzsākot dienestu, sardzes apbruņojumā bijusi sekojoša ugunsdzēsības tehnika: 1 auto „Ford”, 2 motoršļirces, 1 rokas šļirce un 1 hidropults

Tukuma PUK dalībnieki mācībās ar hidropultu. 20.gs. 50.-tie gadi.
(Fotogrāfija no Tukuma muzeja)

Štatus noteica pēc PSRS 1941.gada 12.aprīļa lēmuma Nr.906, kas noteica, ka pilsētas komandā jāveido 26 štata vietas ar kopējo algas summu 7470 rubļi (t.i. pirms 1947.gada naudas reformas 1:10);

1. Komandas priekšnieks (1 štata vieta), alga - 500 rubļi;
2. Komandas priekšnieka vietnieks (1 štata vieta), alga - 460 rubļi;
3. Profilaktikas instruktors (1 štata vieta), alga - 425 rubļi;
4. Sardzes priekšnieks vai nodaļas komandieris (3 štata vietas), alga - 410 rubļi;
5. Grāmatvedis - lietvedis (1 štata vieta), alga - 385 rubļi;
6. Nodaļu komandieru vietnieki (6 štata vietas), alga - 310 rubļi;
7. Ugunsdzēsēji (9 štata vietas), alga - 290 rubļi;
8. Šoferi (4 štata vietas), alga - 380 rubļi.

Personālu sadalīja trijās maiņās ar dežūras laiku 24 stundas. Sardzes mainījās pulksten 8.00 no rīta. Tā kā bija pēckara laiks, savas maiņas laikā sardze izvietoja divus posteņus - vienu pie ieejas durvīm, otru - tornī. Tie

mainījās pēc grafika - ik pēc divām stundām. Visas darbības un dežūrējošais personālsastāvs bija ierakstīts sardzes dienesta grāmatā.

Pirmie sardzes personālsastāva ieraksti sardzes žurnālā

Pirmā sardze:

1. Jēkabs Brūvelis - nodaļas komandieris
2. Jānis Runča - nodaļas komandiera 1. palīgs
3. Laimonis Helvigs - nodaļas komandiera 2. palīgs
4. Jēkabs Bitenbinders - telefonists
5. Gunārs Alksnis - šoferis
6. Aleksandrs Bergs - dzēsējs
7. Mārtiņš Bitte - dzēsējs
8. Arvīds Šulcs - dzēsējs
9. Vilhelms Dziemitko - dzēsējs
10. Aneksandrs Ivanovs - dzēsējs

Otrā sardze:

1. Jēkabs Galvenieks - nodaļas komandieris
2. Krišus Helvigs - nodaļas komandiera 1. palīgs
3. Žnis Matisons - nodaļas komandiera 2. palīgs
4. Antons Kļimovičs - telefonists
5. Mārtiņš Bērziņš - šoferis
6. Edgars Riekstiņš - dzēsējs
7. Žanis Bankovskis - dzēsējs
8. Jānis Riekstiņš - dzēsējs
9. Bronislavs Spedževs - dzēsējs
10. Timofejs Stroganovs - dzēsējs

Trešā sardze:

1. Roberts Gross - nodaļas komandieris
2. Vilis Pļavenieks - nodaļas komandiera 1. palīgs
3. Kārlis Žagariņš - nodaļas komandiera 2. palīgs
4. Jēkabs Šadauskis - telefonists
5. Jānis Kalviņš - šoferis
6. Alfrēds Balodis - dzēsējs
7. Vincas Mauručaitis - dzēsējs
8. Stasis Labenskis - dzēsējs

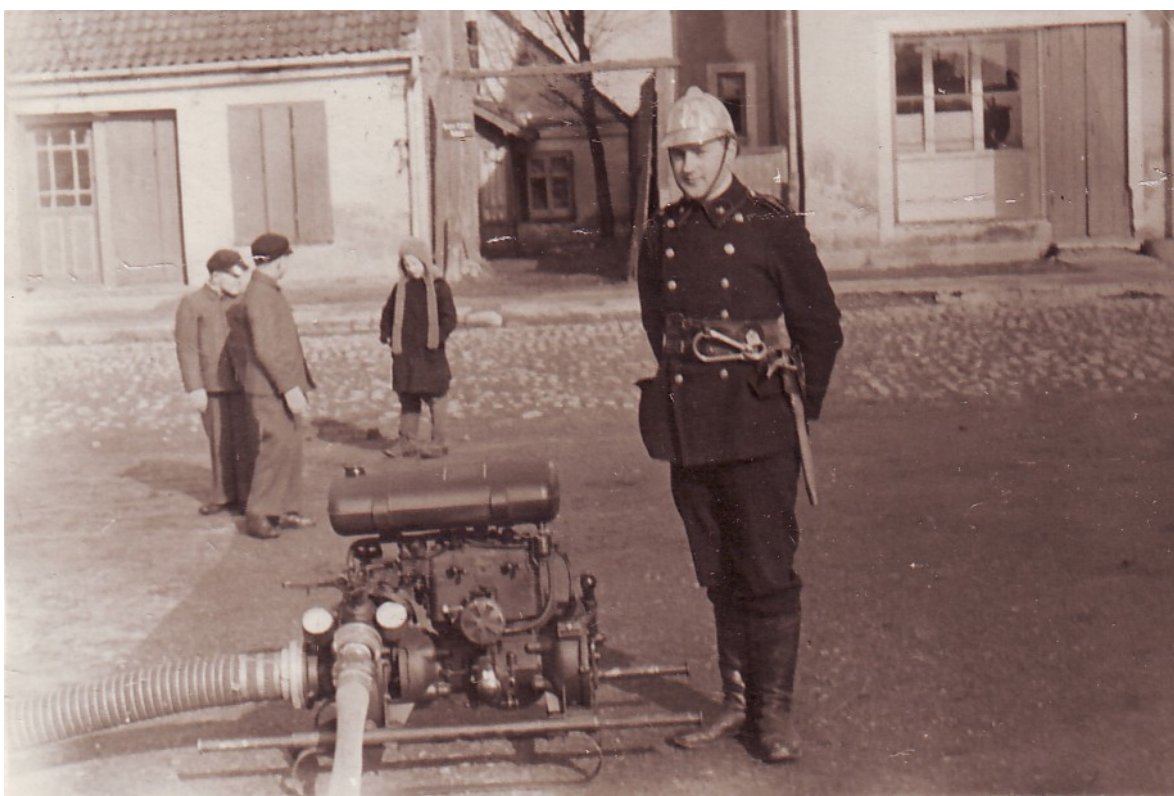
Pamazām komandas apbruņojumā nonāca arvien jaunāka tehnika.

1945.gada decembrī, ar toreizējā milicijas priekšnieka Gaiļa palīdzību, PUK ieguva lietotu ZIS-11 autocisternu, vēlāk arī PMG-2. Ugunsdzēsamais sūknis autocisternai bija novietots mašīnas priekšpusē uz bampera, bet dzēsēji pārvietojās atklātā kravas kastē, kur vienam bija jārausta trauksmes zvans.

Tukuma PUK ugunsdzēsēju mašīna PMG-2 ar sūkni priekšpusē.
(Fotogrāfija no Tukuma muzeja)

Apbruņojumā ieskaitīja arī motorsūkni „Magirus”, kas piederēja BUB.

Ernests Vecsīlis pie ugunsdzēsēju depo ar motorsūkni kara gados.
(Fotogrāfija no Tukuma muzeja)

1945.gada otrajā pusgadā finansu nodaļa piešķīra finansējumu divu zirgu uzturēšanai. Dzīvnieki bija vajadzīgi izbraukšanai uz ugunsgrēkiem, apstākļu noskaidrošanā un profilaktiskajam darbam. Zirgi atradās blakus depo ēkai, Mihaļska sētā. Dežūrsardze apmetās blakus esošajā Ābola īres namā (Tirgus laukumā 10, vēlāk J. Raiņa ielā 28) apakšējā stāva labajā pusē, kur atradās divas telpas. Otrajā stāvā virs dežūrtelpas, ar ieeju no sētas puses, atradās PUK kantora telpas. Vienīgi telefoniste dežūrēja depo telpā pie torņa ar ieeju BUB kantorī. Toreiz tā bija vienīgā ieeja depo no ielas puses. No telefonistes uz dežūrtelpu bija ierīkots tiešais telefona vads un trauksmes signāls. Komandā pieteicās daudzi tukumnieki, bet daudzus atsijāja pēc pārbaudes par lojalitāti jaunajai varai.

Personālsastāva komplektēšanā lielu darbu ieguldīja toreizējais milicijas priekšnieks Gailis, kas nāca no Krievijas latviešiem un bija piedalījies karā. Par komandas priekšnieku apstiprināja Bergu Arsēniju (1896). Priekšnieka vietnieks bija Ādolfs Erdmanis (1914), depo pārzinis - Pēteris Krišteins (1892). nodaļas komandieri - Kārlis Retiķis (1895), Ernests Legzdiņš (1908), Jēkabs Galvenieks (1911), instruktors - Kristaps Rupala (1906), šoferi - Augusts Stūrmanis (1910), Mārtiņš Bērziņš (1907) un Gunārs Alksnis (1926), grāmatvede - Marija Bicis (1913).

Sākumā kadri bieži mainījās. Piemēram, 1946.gadā no priekšnieka amata atstādināja A. Bergu, jo čeka „uzoda”, ka vācu okupācijas laika viņš uz brīdi bija aizvietojis šoferi. Viņa vietā iecēla Vinci Janušauski (1913), bet par vietnieku iecēla Alfrēdu Zēbergu (1898), kas jau sevi bija pieteicis 1940.gadā, darbotamies kā „poļitrunks” Tukuma BUB. Daļēji mainījās arī pārējais sastāvs. Ar darbu neveicās arī V. Janušauskim, jo grūtības sagādāja dokumentu kārtošana. Patstāvīgais viņa palīgs bija Ernests Legzdiņš (1908).

1947.gada maijā par PUK priekšnieku iecēla Žani Lindi (1902). un stāvoklis ar personālsastāvu pamazām nostabilizējās.

Personālsastāva saraksts 1948.gada 1.janvārī.

1. Žanis Linde (1902) komandas priekšnieks
2. Gunārs Alksnis (1926) šoferis
3. Mārtiņš Bērziņš (1907) šoferis
4. Jānis Kalviņš (1912) šoferis
5. Roberts Gross (1915) profilakses instruktors
6. Krišus Helvigs (1896) 3.nodaļas komandieris
7. Vilis Pļavnieks (1907) 2.nodaļas komandieris
8. Jānis Runča (1916) 1.nodaļas komandieris
9. Gerda Kiršnere (1919) grāmatvede
10. Aleksandrs Bergs (1928) 1.nodaļas komandiera palīgs
11. Antons Klimovičs (1908) 2.nodaļas komandiera palīgs
12. Arvīds Šulcs (1912) 3.nodaļas komandiera palīgs
13. Laimonis Helvigs (1928) 2.nodaļas komandiera palīgs
14. Stasis Labenskis (1911) 3.nodaļas komandiera palīgs
15. Anna Užāns (1913) telefoniste

16. Milda Žagariņš (1906) telefoniste
17. Jēkabs Bitenbinders (1890) telefonists
18. Jānis Riekstiņš (1878) dzēsējs
19. Jānis Helvigs (1923) dzēsējs
20. Vincas Mauručaitis (1909) dzēsējs
21. Mārtiņš Bite (1905) dzēsējs
22. Jēkabs Šadauskis (1908) dzēsējs
23. Kārlis Žagariņš (1897) dzēsējs
24. Harijs Veidemanis (1928) dzēsējs
25. Ansis Jekšins (1913) dzēsējs
26. Harijs Jankevics (1926) dzēsējs
27. Voldemārs Oliņš (1928) dzēsējs
28. Valentīns Zilaucis (1930) dzēsējs
29. Karlīne Šnore (1907) apkopēja

Pamazām tika nokomplektēta ugunsdzēsības tehnika un aprīkojums. Apbruņojumā bija divas vaļēja tipa ugunsdzēsāmās automašīnas - trofejas „Ford” tipa un ZIS-11, viens rokas sūkņis un trīs hidropulti, divas motoršļirces „Magiruss” tipa sūkņi, kurus vēlāk Tukuma BUB pieprasīja atdot, jo pirms kara tos bija iegādājusies par savu naudu. Tehnika bija nolietota un bieži to vajadzēja remontēt. Lielākus remontus veica Rīgā, kur ugunsdrošības pārvalde bija ierīkojusi mehāniskās darbnīcas. Daudz līdzekļu vajadzēja depo ēkas remontam, bet paveica tikai pašu nepieciešamāko: iestikloja logus, nomainīja skārda jumtu, kas kara laikā bija cietis.

Sakarā ar kadru biežo maiņu, profesionālā sagatavotība bija zemā līmenī. Vadošo darbinieku dažāda līmeņa kursus sāka rīkot tikai 20.gs. 40.-to gadu beigās Rīgā, Mācību vienībā Hanzas ielā 5. Kursus pamazām beidza sardzes priekšnieki un nodaļu komandieri, kas savas teorētiskās un praktiskās zināšanas nodeva dzēsējiem. Mācības ugunsdzēsēju daļā parasti notika saskaņā ar noteikto dienas kārtību. Pēc dežūrmaiņas pieņemšanas notika politinformācija. Katrā daļā obligāti bija jāabonē centrālie laikraksti „Cīņa”, „Pravda” un žurnāls „Padomju Latvijas Boļševiks”. Politinformācijas laikā kāds no priekšniekiem lasīja avīzi, bet pēc tam apsprieda dažādus jautājumus. Tad sekoja profesionālās mācības, kā arī izbraukumi, lai iepazītos ar ugunsdrošajiem objektiem un uz vietām risinātu dažādus taktiskus uzdevumus. Vēlāk sekoja lielākas taktiskās mācības ar ugunsgrēka imitēšanu un brīvprātīgo ugunsdzēsēju komandu iesaistīšanu.

Depo telpās notika sacensības starp sardzēm tā saucamajā darba sportā. Tajā ietilpa kaujas apģērba uzvilšana, glābšanas virves pielietošana, kā arī izbraukšana no garāžas pēc trauksmes. Pie ūdens ņemšanas vietām sacentās par ūdens uzsūkšanu un padošanu ar stobru mērķi. Tas viss vēlāk palīdzēja ugunsdzēsības lietišķā sporta rajona un republikas sacensībās, kas notika katru gadu kopā ar Brīvprātīgo ugunsdzēsēju rajona komandām.

Lai Tukumā uzlabotu ugunsdrošības stāvokli, Pilsētas Izpildkomiteja 1948.gada 13.decembra sēdē izskatīja jautājumus par ugunsdzēsības sabiedrisko pilnvarnieku nodibināšanu pilsētas, resoru un organizāciju dzīvojamās mājās.

Tukuma apriņķa ugunsdzēsības inspektoram Alfrēdam Būkonam pienākums bija sarīkot instruktīvas pilnvarnieku apmācības.

1951.gada 1.janvārī par PUK priekšnieku sāk strādāt Vilis Pļavenieks (1907), bet jau no 1948.gada par profilaktiskas instruktoru - Roberts Gross (1915). 1951.gada decembra sēdē V. Pļavenieks lūdza Pilsētas Izpildkomitejas vadību iedalīt 90 tūkstošus rubļu jaunas ugunsdzēsēju mašīnas iegādei un risināt jautājumus par ūdens tvertņu ierīkošanu Meža un 1905.gada ielās. Pilsētas Izpildkomitejas komunālās saimniecības nodaļas vadītājas B.Bērziņas pienākums bija organizēt rādītāju uzstādīšanu pie ugunsgrēku pieteikšanas vietām.

1952.gada jūlijā Alfrēds Būkoks no inspektora darba aizgāja un sāka strādāt V.Pļavenieka vietā par ugunsdzēsēju komandas priekšnieku.

Par ugunsdrošību rūpējās valdības līmenī. 1952.gada 23.novembrī stājās spēkā Ministru Padomes rīkojums Nr.2037 „Par ugunsdzēsības tehniskajām komisijām” (UTK). Ministrijām un resoriem mēneša laikā vajadzēja izstrādāt nolikumu par UTK un saskaņot to ar Ugunsdzēsības pārvaldi. Tas nozīmēja, ka ikvienā ražošanas uzņēmumā no inženiertehniskajiem darbiniekiem bija jāorganizē komisijas, kas noteiktā laikā apsekotu objektu, atklātu pārkāpumus ugunsdrošībā un izstrādātu pasākumu plānu to novēršanai. Visbiežāk šīs komisijas darbojās formāli un tad arī tikai lielākajos uzņēmumos, kuros šiem jautājumiem pievērsa uzmanību pats direktors.

1955.gada jūnijā par Tukuma PUK priekšnieku sāka strādāt Roberts Frīds, kurš jau neilgi komandā bija strādājis. Darbā pieņēma arī jaunu telefonisti Idu Lagzdiņu. 1955.gada 21.decembrī R. Frīds sniedza atskaites ziņojumu Tukuma pilsētas izpildkomitejas sēdē. Vispirms tika runāts par padarīto darbu. Bija atremontētas ugunsdzēsēju automašīnas ZIS-5, ZIS-11 un Ford. 1956.gadā Tukuma PUK apbruņojumā nonāca ugunsdzēsēju automašīna PMG-6, kas bija jaudīgāka un modernāka.

Tukuma depo PMG-2 uz GAZ šasijas 20.gs 50.-tie gadi.
(Fotogrāfija no Tukuma muzeja).

Dežūrsardze sēžas automašīnā. 20.gs 50.-tie gadi. (Fotogrāfija no Tukuma muzeja)

Darba kārtībā bija divi motorsūkņi M-600, sakārtota šļūteņu saimniecība, personāls apgādāts ar formas tērpiem. Notika apmācības un kursi. Tomēr vēl joprojām trūka brezenta spectērpu un ziemas apģērba. Ar profilaktisko darbu nodarbojās tikai instruktors R. Gross. Visus atklātos trūkumus R. Frīdam uzdeva novērst gada laikā. Par to viņš vairs neatskaitījās, jo 1956.gada jūnijā saņēma atvaļinājuma aprēķinu un no darba aizgāja. Priekšnieka pienākumus sāka pildīt Pēteris Orenītis (1929). Jau tā paša gada jūlija vidū no Rēzeknes tika atkomandēts Artemijs Kušakovs (1929), kas bija beidzis komandējošā sastāva kursus un bija apveltīts ar praktiskām iemaņām ugunsdzēsēju darbā.

A. Kušakovs bija diezgan pretrunīga personība. Viņš ticēja komunisma idejām un par savu galveno pienākumu uzskatīja savai pārlicēbai pakļaut visu personālsastāvu. To viņš realizēja katru rītu, cītīgi vadot politinformācijas. Vairāk tas izpaudās avīžu lasīšanā. Tā kā ar latviešu valodu gāja grūti, tad visa uzmanība tika veltīta laikrakstam „Правда”. Izmantoja arī profesionālo presi - vissavienības žurnālu „Пожарное дело”. Šis žurnāls Krievijā iznāca jau kopš 1894.gada. 1970.gada jūnijā sāka iznākt Ugunsdzēsības pārvaldes biļetens „Ugunsdzēsības sardzē”, ko lietoja tikai dienesta vajadzībām.

Kušakovs Artemijs -1929.-1978.

Darbā viņš bija prasīgs un cītīgi sekoja, lai ievērotu dienas kārtību. Pilsētas ugunsgrēku dzēšanā A. Kušakovs piedalījās aktīvi, par lielākam nelaimēm ļoti pārdzīvoja un baidījās par savu vietu. Ugunsdzēsēji piedalījās arī sabiedriskajā darbā. Pēc Tukuma rajona IK ierosinājuma pilsētas ugunsdzēsēji kopā ar BUB 1958.gadā ar liepām apstādīja J.Raiņa ielu. Stādus piegādāja pilsētas komunālais dienests.

Tiešo priekšnieku jautājums visās sardzēs bija nostabilizējies, visi bija beiguši jaunākā komandējošā sastāva kursus un liela daļa nostrādāja līdz pensijai. Mainīgs bija ugunsdzēsēju sastāvs.

Personālsastāva saraksts uz 1961.gada aprīli, kad tika izveidotas četras sardzes.

1. Artemijs Kušakovs - komandas priekšnieks
2. Viktors Smirnovs - priekšnieka palīgs
3. Šeina Modļina - grāmatvede
4. Imants Maļinovskis - instruktors
5. Pēteris Ordenītis - sardzes priekšnieks
6. Izidors Višs - sardzes priekšnieks
7. Tāļivaldis Grundšteins - sardzes priekšnieks
8. Jānis Runčs - sardzes priekšnieks
9. Mintauts Pumpītis – vecākais šoferis
10. Jānis Alksnis – vecākais šoferis

11. Harijs Valenburgs – vecākais šoferis
12. Kārlis Liepiņš - vecākais šoferis
13. Egins Riekstiņš - vecākais šoferis
14. Antons Klimovičs - sardzes priekšnieka palīgs
15. Stasis Labenskis - sardzes priekšnieka palīgs
16. Ēvalds Adiēns - sardzes priekšnieka palīgs
17. Ernests Luste - sardzes priekšnieka palīgs
18. Nikolajs Minovs - sardzes priekšnieka palīgs
19. Jānis Šusts - sardzes priekšnieka palīgs
20. Laimonis Zaers - sardzes priekšnieka palīgs
21. Ilmārs Šimpermanis - sardzes priekšnieka palīgs
22. Ivars Ozoliņš - sardzes priekšnieka palīgs
23. Olga Jansone - telefoniste
24. Ārija Aumale - telefoniste
25. Dzidra Koha - telefoniste
26. Austra Jansone - telefoniste
27. Hemuts Tomass - dzēsējs
28. Nikolajs Feldmanis - dzēsējs
29. Imants Lastovskis - dzēsējs

Vēlāk Dz. Kohas vietā sāka strādāt Austra Veipe (1934), bet Olgas Jansones vietā - Ludmila Bandere (1945).

1964.gads ugunsdzēsības dienesta dzīvē iesākās ar jaunām pārmaiņām. 1964.gada 20.janvārī iznāca LPSR Sabiedriskās kārtības sargāšanas ministrijas (SKSM) Ugunsdzēsības pārvaldes pavēle Nr.7 „Par ugunsdzēsības operatīvo kartiņu izstrādāšanu svarīgākajiem un ugunsnedrošajiem objektiem”. Tas nozīmēja, ka pēc noteikta formāta vajadzēja uzrasēt ēku visu stāvu plānus skolām, bērnu dārziem, slimnīcām, kultūras iestādēm un svarīgākajiem ražošanas objektiem, atzīmējot elektroiekārtu atslēgšanas vietas, iekšējos ugunsdzēsības krānus un ugunsdzēsamos aparātus. Situācijas plānā bija jānorāda tuvākās ūdens ņemšanas vietas un piebraukšanas ceļus. Tas deva iespēju ugunsgrēka dzēsanas vadītājam jau braucot uz ugunsgrēka vietu orientēties apstākļos un pieņemt pareizus lēmumus. Darbs bija darbietilpīgs, tādēļ tas turpinājās gadu desmitiem. 1970.gadā pienāca jauni norādījumi par operatīvo kartīšu un plānu sastādīšanu. Kartītes un plāni glabājās pie radiotelefonistes un vajadzības gadījumā tās izsniedza. Katrai dežūrsardzei ar tām vajadzēja iepazīties objektos uz vietas.

1964. gadā PMZ-11 nomainīja PMZ-53. Sadales funkcijas toreiz veica Ugunsdzēsības pārvalde, bet finansēja Tukuma pilsētas izpildkomiteja.

1965.gada novembrī iznāca LPSR MP lēmums „Par pilsētu ugunsdzēsēju komandu nodošanu Sabiedriskās kārtības sargāšanas ministrijas pakļautībā no 1966.gada 1.janvāra. Nodošanu un pārņemšanu veica pārrakstot īpašumu no bilances uz bilanci.

Nekas uzreiz nemainījās. Vienīgi - atšķirības zīmes uz uzšuvēm. Līdz šim tās bija līdzīgas BUB atšķirības zīmēm. Priekšniekam bija četras zvaigznītes, vietniekam - trīs, instruktoram un sardzes priekšniekam - divas, sardzes priekšnieku palīgiem viena. Tagad zvaigznīšu vietā bija dzeltena metāla kvadrātiņi. Sardzes priekšnieku palīgiem, kurus sāka saukt par nodaļu komandieriem, nozīmes bija trīsstūrveida. Tādas pašas bija arī radiotelefonistēm un šoferiem. PUK vietā tagad bija PUD - profesionālā ugunsdzēsēju daļa.

No 1966.gada 1.janvāra noteica štatus ar sekojošu atalgojumu:

1. Priekšnieks (1 štata vieta) - alga 90 rubļi
2. Vietnieks (1 štata vieta) - 80 rubļi
3. Profilakses instruktors (1 štata vieta) - 70 rubļi
4. Grāmatvede (1 štata vieta) - 75 rubļi
5. Sardzes priekšnieki (4 štata vietas)- 65 rubļi
6. Radiotelefoniste (4 štata vietas) - 60 rubļi
7. Šoferis (5 štata vietas) - 112 rubļi
8. Dzēsējs (15 štata vietas) - 30 rubļi

1965.gada 8.jūlijā ar LPSR MP lēmumu apstiprināja „Latvijas PSR ugunsdrošības noteikumus”, uz kuriem balstījās ugunsdzēsības dienesta organizēšana un profilaktiskais darbs tautsaimniecības objektos. Uz šo noteikumu bāzes vēlāk izstrādāja sīkākus, dažādu nozaru noteikumus ar apmācības metodiku.

1963.gadā BUB priekšsēdētājs Viktors Smirnovs padomes sēdē izvirzīja jautājumu par depo ēkas rekonstrukciju. V. Smirnovs apsolīja dot 16.430 rubļus projekta izstrādei, bet celtniecības darbiem ar to nepietika. Savukārt Ugunsdzēsības pārvalde naudu nevarēja piešķirt, jo depo ēka bija BUB īpašums. Beidzot 1966.gadā tika atrasts kompromisa variants. Ar starppersonu komisijas aktu depo ēku nodeva SKSM UP bilancē. 1966.gada 14.oktobrī starppersonu komisiju izveidoja sekojošā sastāvā: B. Mazjēcis - Tukuma RIK (rajona izpildkomiteja) priekšsēdētājs, A. Kušakovs - Tukuma PUD priekšnieks, V. Smirnovs - BUB valdes priekšsēdētājs un St. Peipiņš - Ied VUUI (Iekšlietu daļas Valsts Ugunsdzēsības uzraudzības inspekcijas) priekšnieks. Komisija saskaņā ar 1966.gada 10.septembra LPSR MP lēmumu Nr.475 veica Tukuma ugunsdzēsēju depo ēkas nodošanu un pieņemšanu no bilances uz bilanci. Depo nodeva LPSR SKSM UP ar Tukuma BUB 1966.gada 14.oktobra rīkojumu Nr.8. Ēka tika nodota uz sekojošiem noteikumiem:

1. BUB turpina darboties savās telpās bez īres maksas;
2. Garāžās BUB rīcībā jāatdod viens bokss.

Projektu V. Smirnovs pasūtīja Jūrmalas projektu un tāmju birojam, ko izstrādāja arhitekta Kadiķa vadībā 1963.gada 30.jūnijā.

Rajona celtniecības plānā depo rekonstrukciju iekļāva tikai 1968.gadā. Tā paša gada rudenī Remontu, celtniecības iecirknis (RCI) uzsāka darbus, kas ilga četrus gadus.

1967.gadā Tukuma profesionālajā ugunsdzēsēju daļā jau bija četras automašīnas - PMG-20, PMZ-53, PMZ-27 un kravas automašīna GAZ-51. Gadu vēlāk ieguva arī vieglo visurgājēju GAZ-69, bet inspektoriem bija divi motocikli M-72.

1962.gads beidzās ar lieliem sasniegumiem ugunsdzēsības sakaru jomā. Decembrī Ventspils pilsētas ugunsdzēsēju komanda nodeva Tukuma PUK ultraīsviļņu radiostaciju A-7-B. Depo tornī uzstādīja antenu un radiotelefonistei bija iespēja uzturēt sakarus ar blakus rajoniem un Rīgas centrālo ugunsdzēsēju sakaru punktu (CSP). Sakarus pārbaudīja noteiktā laikā katru rītu un vakaru.

20.gs. 70.-to gadu sākumā rācījas uzstādīja arī uz kaujas mašīnām un beidzot pat uz vieglajām automašīnām. 70.-to gadu beigās Profesionālai ugunsdzēsības vienībai (PUV) iedalīja pārnēsājamās (portatīvās) rācījas „Tjuļpan”. Ar šīm rācījām priekšniecībai bija daudz problēmu, jo tās bieži tika nozagtas. Bija par tādi kuriozi, ka uz lielāku ugunsgrēku, daļas priekšnieks atveda „Tjuļpanus”, izdalīja, bet pēc ugunsgrēka atkal savāca.

Radiosakaru lietošanā bija stingri noteikumi. Ziņojumus no ugunsgrēka vietas atklātā tekstā nedrīkstēja veikt, it sevišķi ja bija liels ugunsgrēks vai cilvēku upuri. Tekstu vajadzēja nodot šifrētā veidā.

Uz rācījām bieži bija redzami uzraksti - „Lieki nerunā, ienaidnieks klausās”. Slepēnības režīms skāra arī rakstāmmašīnas. Valsts drošības komiteja iedeva zināmu tekstu, kas bija uz rakstāmmašīnas jāuzraksta un jānodod atpakaļ. Pirms svētkiem rakstāmmašīnas bija jāglabā zem atslēgas.

20.gs. 70.-tajos gados uz ugunsdzēsēju depo torņa jumta uzstādīja radioreleju antenu sakaru nodrošināšanai ar Iekšlietu ministriju (IeM). Aparatūru izvietoja otrajā stāvā pie torņa. Vecākais šoferis Mintauts Pumpītis (1929-1984) mācījās kursus un šo aparatūru apkalpoja. Sakari kalpoja IeM, lai sazinātos ar ikvienu rajona iekšlietu daļu.

Ugunsdzēsēju sakaru punktam bija sakari arī ar Lauksaimniecības pārvaldes sakaru punkta dispečeriem, jo tur uzstādīja lauksaimnieku rācīju. Tā bija iespēja sazināties ar ikviena kolhoza vai sovhoza dispečeru dienestu un pat speciālistiem, kuriem rācījas bija mašīnās.

Saimniecību ugunsdzēsēju automašīnas arī bija nodrošinātas ar rācījām, dažas ar lauksaimniecības, bet lielākā daļa ar ugunsdzēsības dienesta. Lielāku ugunsgrēku gadījumā tas ļoti atviegloja spēku mobilizāciju un vadību. Telefona sakari tajā laikā bija ļoti slikti un bieži nedarbojās vispār.

1971.gads bija liels pavērsiens Tukuma ugunsdzēsēju dzīvē. Rudenī, pēc četrus gadus ilgiem celtniecības darbiem, Remontu un celtniecības iecirknis beidzot ekspluatācijā nodeva depo jauno piebūvēto daļu - divus blokus, dežūrtelpas un augšstāvā kantora telpas. Nedaudz bija pārbūvēta arī vecā depo zāle. Sētas pusē izbūvēta jauna katlu telpa, garāžās izbūvēta telpa elektroģeneratoram. 20.gs. 80.-tajos gados mācību klasi pārveidoja par kabinetiem. Tur vēlāk sēdēja daļas priekšnieks, bet 2006.gadā tika pievienots vēl viens kabinets no BUB.

Toreiz pēc depo pārbūves, sīkie darbi turpinājās visu ziemu. No telpām Raiņa ielā 28 ugunsdzēsēji izvācās jau tā paša gada vēlā rudenī. Par siltumu bija

jārūpējas pašiem. Sākumā algota kurinātāja nebija. Kurinātāja amatu ieviesa 20.gs. 70.-to gadu beigās.

1973.gadā Tukuma PUD piešķīra 2. pakāpes profesionālās ugunsdzēsēju vienības nosaukumu (turpmāk PUV), bet PUD noteica kā 3. pakāpes ugunsdzēsēju daļu. Otra PUD bija Kandavā. Pēc PUV un PUD pakāpēm ugunsdzēsības daļās noteica štatu skaitu. Izveidoja PUV priekšnieka vietnieka amatu, kurā sāka strādāt Naglis Osvalds (1931.).

Katrā dežūrsardzē sāka strādāt par vienu dzēsēju vairāk. Nedaudz palielināja arī algas. Ja 20.gs. 60.-tos gados dzēsēja alga bija 30 rubļi mēnesī, tad pēc PUV izveidošanas algu palielināja līdz 65 rubļiem mēnesī, bet PUV priekšnieka alga bija 120 rubļi. Radiotelefonistes pārdēvēja par dispečerēm. No 1972.gada telefonistes A. Veipes vietā sāka strādāt Mārīte Sargune (1946), bet no 1975.gada L. Ķurbes vietā īslaicīgi sāka strādāt Harijs Bušs (1928), kas pārgāja strādāt par vecāko profilaktikas instruktoru. Bija piešķirta profilaktiskas inženiera štata vienība, uz kuru aizgāja strādāt iepriekšējā inspektore Irēna Kokare.

1976.gadā Tukuma PUV pārveidoja par 2. pakāpes PUD ar mazskaitlisko ugunsdzēsēju daļu Kandavā. Līdz ar to ugunsdzēsēju daļā palielināja štatus šoferiem. Katrā dežūrsardzē sāka strādāt pa diviem šoferiem. Tas bija liels sasniegums, jo uz ugunsgrēku pilsētā varēja uzreiz izbraukt divas autocisternas. Lielāku ugunsgrēku gadījumā izbrauca arī rezerves mašīna, jo gandrīz visiem šoferiem bija telefoni un kādu jau vienmēr atrada.

1. sardzē strādāja Izidons Višs (1920) - sardzes priekšnieks, Ārija Viša (1929) - dispečere, Aivars Akmanis (1936) - šoferis, Laimonis Rapa (1929), Ervīns Šuhs (1947) nodaļas komandieris, Vairis Birkenšteins (1950), Pēteris Tūzis (1955).

2. sardzē - Gunārs Bērziņš (1934) sardzes priekšnieks, Mārīte Sargūne (1946) - dispečere, Gunārs Briedis (1943) - šoferis, Laimonis Sargūns (1941) - šoferis, Nikolajs Monovs (1927), Imants Riekstiņš (1926), Ivars Ozoliņš (1933).

3. sardzē Pēteris Orenītis (1929) sardzes priekšnieks, Harijs Bušs (1928) dispečers, Reinis Laviņš (1936) šoferis, Harijs Vīgants (1938) - šoferis, Vilnis Vazdiks (1941), Jānis Siliņš (1941), Andris Samovičs (1941).

4. sardze - Mihails Sevastjanovs (1928) sardzes priekšnieks, Ināra Sniķere (1952) dispečere, Kārlis Liepiņš (1934) šoferis, Kārlis Bahs (1942) šoferis, Laimonis Zauers (1939), Miervaldis Zandbergs (1934), Georgs Rage (1953).

Tukuma PUV kopā ar Kandavas PUD strādāja 62 cilvēki.

1977. gadā no Jūrmalas 4. PMUD (patstāvīgā militarizētā ugunsdzēsēju daļa) atsūtīja auto cisternu „Ural”, vai kā toreiz rakstīja - AC-40 (375) C-1. Mašīnu nevarēja iebraukt ugunsdzēsēju depo garāžā, tādēļ garāžas grīdu un sliekšni vajadzēja padziļināt.

1978. gadā Tukuma PUD bija apbruņojumā sekojoša tehnika: AC-40 (130) 63A, AC-40 (131) 137, AC-40 (375) C-1, AC-30 (53A) 106, AC-30 (53) 106. Divas vieglās automašīnas GAZ-69, smagā automašīna GAZ-51, motocikls

k-650, motorsūkņi M-600, MP-800B un 2 MP-800. Motorsūkņus pielietoja maz, bet uz autcisternām tos turēja, jo laukos gadījās tādi ugunsgrēki, kur pie dīķa vai upes ar automašīnu piebraukt nevarēja. Tad izmantoja motorsūkņus. Tos izmantoja arī trenējoties sacensībās.

1978.gada 26.septembrī pēc izsaukuma Tukuma ugunsdzēsēji izbrauca uz ugunsgrēku, jo uz ceļa Irlava - Džūkste dega automašīna. Tikko to apdzēsa, pa rāciju pienāca ziņa, ka turpat netālu Džūkstes pusē dega saimniecības ēka. Tas viss notika naktī. Ceļi uz Džūkstes pusi ir ļoti līkumoti, bet autocisterna jau bija pustukša. Vienā no līkumiem tā apgāzās. Labi, ka viss beidzās bez cilvēku upuriem. Diviem sniedza medicīnisko palīdzību, bet pārējie tika cauri ar izbailēm. Mašīna gan bija sabuktēta, bet to Aivars Akmanis kopā ar palīgiem pāris mēnešu laikā atremontēja. No cietušajiem vienīgi J. Siliņam vēlāk bija jātaisa operācija. Visvairāk par avāriju pārdzīvoja priekšnieks A. Kušakovs. Toreiz jau pie visādām nelaimēm un pārkāpumiem vispirms vainoja priekšnieku. Viņš no pārdzīvojumiem neizgulējies 30. septembrī kopā ar komandu aizbrauca uz Rīgu uz sacensībām ugunsdzēsības lietišķajā sportā. Sacensību pārdzīvojumi stresu palielināja vēl vairāk un A. Kušakovs „Dinamo” stadionā (tagad „Skonto”) nokrita ar insulta pazīmēm. 30. septembrī viņš nomira. Zārku atveda no Rīgas un novietoja depo zālē. Viņu izvadīja uz Tukuma Kalna kapiem. Bēru mielasts notika tā laika lielākajā Tukuma ēdnīcā.

Pēc A. Kušakova nāves ugunsdzēsēju vienībā sākās diezgan negatīvas pārmaiņas. Bieži mainījās priekšnieki un personālsastāvs. Vecie kadri gāja meklēt labāk atalgotu darbu. Vadošajam sastāvam arī nevarēja atrast kārtīgus un ieinteresētus cilvēkus, jo algas bija ļoti mazas. Priekšnieka alga toreiz bija 120 rubļi, bet vietniekam un daļu priekšniekiem 100 rubļi. Dzēsējiem maksāja 90 rubļus. Vispārējais stāvoklis pazemināja profesionālās kaujas spējas.

PUV priekšnieka pienākumus sāka pildīt vietas izpildītājs Alberts Širokovs (1948.), bet UP viņu par priekšnieku neapstiprināja. Viņš aizgāja strādāt uz miliciju.

No 1979.gada oktobra par PUV priekšnieku sāk strādāt Harijs Bušs (1928.), kas jau ugunsdzēsēju dienestā Jūrmalā bija strādājis no 1962.gada.

H.Bušs, redzot, ka netiks galā ar ugunsdzēsēju komandu un padoto vadību 1981.gada nogalē aiziet strādāt atpakaļ uz Jūrmalu.

Neilgi priekšnieka pienākumus pildīja J. Ozols. 1982. gadā atrada Juri Taruntājevu (1946). Viņš bija saimniecisks, bet darbu ar ugunsdzēsēju komandu prasīja no J. Ozola un A. Spriguļa. J. Taruntājevs vispirms sakārtoja torņa telpas. Sapuvušo logu vietā iemūrēja stikla blokus un sausās tualetes pārbūvēja par skalojošajām. Toreiz daudzi brīnījās, kādēļ tas netika izdarīts jau depo rekonstrukcijas laikā.

1983.gads bija ievērojams ar to, ka tukumnieki saņēma jaunu ugunsdzēsēju automašīnu - autokāpnes. Janvārī šoferis Viktors Upītis kopā ar vairāku citu rajonu šoferiem aizbrauca komandējumā uz Piemaskavu, kur saņēma jaunas autokāpnes AL (130). Izbīdāmās kāpnes sasniedza 32 metrus. Bija viena problēma - tās nevarēja iebraukt garāžā. J. Taruntājeva vadībā garāžā

padziļināja betona grīdu, sliekšni un fasādes betonējumu. Bija jāmaina arī garāžas durvis. Viņa vadībā tika pārbūvēts arī sakaru punkts.

1984.gada jūnija beigās par PUV priekšnieku, pēc UP ieteikuma iecēla Haraldu Bremzi (1935), kurš sāka strādāt 1984.gada jūnija beigās. H. Bremzem ugunsdzēsības lietās bija liela prakse. Pirms tam viņš ilgākus gadus bija strādājis Jūrmalas BUB par profilakses instruktoru. H.Bremze nepaspēja atstāt redzamas pēdas Tukuma ugunsdzēsības dienestā. 1985.gadā aizgāja atpakaļ uz Jūrmalu.

1985. gadā par PUD priekšnieku sāka strādāt Aivars Ozoliņš (1962.) Viņš nostrādāja līdz laikam, kad izveidoja VUGD. Veselības stāvokļa dēļ viņu jaunajā dienestā neieskaitīja.

Par PUV priekšnieku 1988. gadā sāka strādāt tukumnieks Ziedonis Mārtinsons (1935), par vecāko profilakses inspektoru Jānis Ločmelis (1935)

1983. gadā blakus ugunsdzēsēju depo sāka būvēt kompartijas ēku. Līdz ar to nojauca ugunsdzēsējiem piederošos šķūņus, kas piederēja BUB un PUV. Šķūņi atradās depo pagalma dienvidu pusē. Jaunu noliktavu telpu būvei 13.730 rubļus piešķīra no kompartijas līdzekļiem. Noasfaltēja arī pagalmu. Celtniecības rezultātā iznīcināja gandrīz visus augļu kokus un ogulājus, kas auga pagalmā. Izjauca arī rampu un mašīnu mazgāšanas iekārtas. Tās atradās vietā, kur izveidoja nobrauktuvi jaunceļamās ēkas garāžās. Aizbēra arī aku. Darbu pieņemšanas aktu svinīgi parakstīja 1985.gada 31.jūlijā. Pēc tam 1988.gadā veica depo ēkas apmešanas darbus. Darbi jau bija paredzēti depo rekonstrukcijas laikā 1971.gadā, bet nezināmu apstākļu dēļ, tie netika veikti.

Rekonstruētā daļa atšķīrās ar ārsienu ķieģeļu krāsu. 1987.gadā netālu no depo blakus Prigova ielai (vēlāk Lauku iela) padomju armijas celtniecības daļa sāka celt DOSAAF viesnīcu (Vissavienības armijas, aviācijas un flotes sadarbības brīvprātīgā biedrība), bet 1990.gada beigās darbus pārtrauca. DOSAAF ēkai ievilka arī siltumtrasi, kurai pieslēdza arī ugunsdzēsēju katlu telpu. Trases pieslēgšana darbi beidzās tikai 1991.gada rudenī. Prieki nebija ilgi, jo 1991.gada 10.decembrī UP nolēma, ka „siltums” ir pārāk dārgs un 1992.gada rudenī atsāka darbināt atkal paši savu katlu māju. Bija jāgādā malka, ogles un kurinātāji. Apkuri atkal pieslēdza tikai 2005. gadā.

Mācību torņi pie depo bija celti vairakkārt un dažādās vietās. Piecdesmito gadu sākumā mācību torni uzcēla ēkas galā (Raiņa ielā 28, tagadējā automašīnu stāvlaukuma malā). Šķēršļu josla bija rietumu - austrumu virzienā. Vēlāk tur uzbūvēja tirgus kantora ēku, bet deviņdesmitajos gados J. Lagzdiņš uzbūvēja veikalu, vēlāk tā pārtapa par dzīvojamo ēku. Nākamo torni uzbūvēja depo ēkā un šķēršļu josla bija pa tagadējo Raiņa ielu ziemeļu - dienvidu virzienā. 4 stāva koka konstrukcijas torņi diezgan ātri nopuva un tos izlietoja kurināšanai.

Treniņi ar āķkāpnēm mācību tornī.
(Fotogrāfija no Tukuma muzeja materiāliem)

Pēdējo torni uzcēla 1969.gadā depo sētā apmēram pa vidu tagadējām noliktavām. BUB celtniecībai atvēlēja 125 rubļus, un darbus, kā parasti, veica pašu spēkiem. Šķēršļu joslu ierīkoja depo sētā rietumu - austrumu virzienā. Tornī mācībām un sacensībām, izmantoja līdz 1984.gadam, kad to nojauca, jo cēla „partijas namu”.

Ugunsdzēsības dienesta vadībā kadri atkal mainījās. Tukumniekiem atkal izlīdzēja Jūrmala. Par vecāko inspektoru 1988. gadā sāka strādāt jūrmalnieks Mihails Popovs, bet 1989. gada sākumā atnāca inspektors Aleksandrs Lastovskis (1959.), bet PUV priekšnieku Ziedoni Mārtinsonu 1988. gadā par PUV priekšnieka vietnieku apstiprināja Juri Gulbi (1940.). 1992.gadā viņam plaušās konstatēja labdabīgo audzēju un 30.decembrī J.Gulbis mira. Viņu izvadīja 1993.gada 3.janvārī no depo uz Lielupes kapiem.

1989. gadā mūžīgā gaitā pavadīja Kandavas PUD priekšnieku Agri Bērziņu, kurš strādāja no 1973. gada.

1994.gada 12.aprīlī Tukuma ierodas Zviedrijas delegācija, kas atveda vecu, bet izremontētu ugunsdzēsēju automašīnu „Volvo”, kura tika dāvināta Tukuma ugunsdzēsējiem.

Automašīna „Volvo” (Attēls no 2008. gada VUGD kalendāra).

1994. gada 13. septembrī pēc ugunsdzēsības dienesta reorganizācijas Tukumā notika personālsastāva atestācija. Atestācijā piedalījās arī Saldus, Kuldīgas un Talsu ugunsdzēsēji. Pārbaudes rezultāti bija necerēti labi un 23. decembrī ierindas skatē paziņoja par personāla ieskaiti Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā:

1. Arnolds Šulcs (1938) - VUGD komandieris
2. Aleksandrs Lastovskis (1959) - komandiera vietnieks
3. Juris Briedis (1949) - inženieris
4. Anita Peskova (1947) - kadru inspektore
5. Ārija Liepiņa (1940) - radiotelefoniste
6. Mārīte Sargune (1946) - radiotelefoniste
7. Raisa Akmane (1940) - radiotelefoniste
8. Ināra Sniķere (1952) - radiotelefoniste
9. Raimonds Štromanis (1962) - sardzes priekšnieks
10. Leons Bīzijs (1947) - sardzes priekšnieks
11. Hugo Volmanis (1951) - sardzes priekšnieks
12. Laimonis Zauers (1939) - sardzes priekšnieks
13. Dainis Brūveris (1972) - nodaļas komandieris
14. Arnis Jēkabsons (1967) - nodaļas komandieris
15. Gunārs Verza (1959) - nodaļas komandieris
16. Gunārs Zauers (1958) - nodaļas komandieris
17. Guntis Jansons (1960) - mehāniķis
18. Guntars Terentjevs (1948) - šoferis
19. Andris Birzgalis (1960) - šoferis
20. Laimonis Sarguns (1941) - šoferis
21. Daumants Baraks (1947) - šoferis
22. Edgars Liepiņš (1956) - šoferis

23. Viktors Upītis (1950) - šoferis
24. Pāvels Zlotņikovs (1945) - šoferis
25. Valerijs Belous (1960) - šoferis
26. Uģis Liepiņš (1952) - šoferis
27. Raivis Valenburgs (1972) - dzēsējs
28. Kaspars Jurevics (1972) - dzēsējs
29. Raivis Jansons (1972) - dzēsējs
30. Agnis Bahs (1972) - dzēsējs
31. Uldis Kauliņš (1971) - dzēsējs
32. Jānis Helmanis (1972) - dzēsējs
33. Aigars Jurevics (1974) - dzēsējs
34. Juris Mackēvičs (1972) - dzēsējs
35. Kaspars Vinslavs (1968) - dzēsējs

Viktors Smirnovs pēc ceļojošā Sarkanā karoga saņemšanas.
(Fotogrāfija no S.Peipiņa privātā arhīva)

Kandavas postenis

Kandavas depo rekonstrukcijas rasējums. 20.gs.70.-tie gadi

Civilās aizsardzības apziņošanas sirēna uz Kandavas posteņa torņa jumta, savas funkcijas pildīja līdz 2009. gadam, kad uz Kandavas internātskolas katlumājas jumta tika uzstādīta jauna civilās aizsardzības apziņošanas sirēna.

Gatis Celms - Kandavas posteņa komandieris no 2008.gada

Kandavas posteņa 1. dežurmaiņas vīri. No labās ugunsdzēsējs glābējs autovadītājs kaprālis J. Grūbe, ugunsdzēsējs glābējs virsniekvietnieks G. Grosbārdis, vada komandiera vietnieks virsniekvietnieks J. Paizo, vienīgais ūdenslīdējs Kandavas postenī.

Struktūrvienības priekšnieki

1945.g. -1946.g. - Bergs Arsēnijs (Tukuma PUK priekšnieks)
 Ādolfs Erdmanis (Tukuma priekšnieka vietnieks)
 1946.g. - 1947.g. - Vincis Janušauskis (Tukuma PUK priekšnieks)
 1946. - 1947.g. - Alfrēds Zēbergs (Tukuma priekšnieka vietnieks)
 1947.g.maijs - Žanis Linde (Tukuma PUK priekšnieks)
 01.01.1951. - 1952.g.jūlijs - Vilis Pļavenieks (Tukuma PUK priekšnieks)
 1952.g. jūlijs - 1955.g. - Alfrēds Būkoks (Tukuma PUK priekšnieks)
 1955. g. jūnijs -1956.g.jūnijs -Roberts Frīds, (Tukuma PUK priekšnieks)
 1956. g. jūnijs - jūlijs - Pēteris Orenītis (Tukuma PUK priekšnieks)
 1956. g. jūlijs - 30.09.1978. - Artemijs Kušakovs (Tukuma PUK priekšnieks)
 1973.g.- 1977.g.- Naglis Osvalds (Tukuma PUV priekšnieka vietnieks)
 1977.g.- 1978.g. - A. Širokovs (Tukuma PUV priekšnieka vietnieks)
 1978. -1979. Alberts Širokovs (Tukuma PUV priekšnieka v.i.)
 1979.oktobris - 1981.gada beigas -Harijs Bušs (Tukuma PUV priekšnieks)
g. – 1980.g. -.....g. - Agris Bērziņš (Kandavas daļas priekšnieks)
 1983.g – 1985.g. - Aivars Sprigulis (Tukuma PUD priekšnieks)
 1981.-1982 - J.Ozols (Tukuma PUV priekšnieks)
 1982.g. -1984.g. - Juris Taruntājevs (Tukuma PUV priekšnieks)
 1984.jūnijs -1985.g.augusts - Haralds Bremze (Tukuma PUV priekšnieks)
g. -1984.g. -g. - Bērziņš Agris (Kandavas daļas priekšnieks)
 1985.-g. - Aivars Ozoliņš (Tukuma PUD priekšnieks)
 1985.gada augusts – 1988.g. - Grigorijs Vaivals (Tukuma PUV priekšnieks)
 1988.g.- Ziedonis Mārtinsons (PUV priekšnieks)
 1988.vasarā - Aivars Ozoliņš (PUD priekšnieks)
 1988.g. -1992.g. - Juris Gulbis (Tukuma PUV priekšnieka vietnieks)
g. - 1991.g. -g. - Aleksandrs Lastovskis (Tukuma daļas komandieris)
g. - 1991.g. -g. – Jānis Dakša (Kandavas posteņa komandieris)
 - 1994.- Arnolds Šulcs (Tukuma UGD komandieris)

Arnolds Šulcs (*Fotogrāfija no S.Peipiņa privātā arhīva*)

..... - 1994.- Aleksandrs Lastovskis (UGD komandiera vietnieks)
2000.g. - 2012.g. – Dainis Bērziņš (Tukuma UGD priekšnieks)

Dainis Bērziņš (*Fotogrāfija no www.122.lv*)

II. IEVĒROJAMĀKIE NOTIKUMI.

Ugunsgrēki rajonā pēckara periodā un ugunsdzēsamā tehnika un sacensības

Jāatzīst, ka 20.gs. 50.-60.tajos gados Tukumā lieli ugunsgrēki nenotika. Galvenokārt dega dzīvokļi, dzīvojamās mājas un šķūnīši. Tas pats atkārtojās arī 90. gadu sākumā, kad notika ļoti daudz dedzināšanas gadījumi gan pilsētā, gan laukos. Lielākais ugunsgrēks Tukumā notika 1971.gada 17.oktobrī, kad pēc sarīkojuma aizdegās kultūras nams.

Tukuma kultūras nams pēc ugunsgrēka 1971.gada 17.oktobrī.
(Fotogrāfija no S.Peipiņa privātā arhīva)

Tukuma kultūras nams pēc ugunsgrēka 1971.gada 17.oktobrī.
(Fotogrāfija no S.Peipiņa privātā arhīva)

Iemesls tam bija orķestra dalībnieku smēķēšana aiz skatuves. Plkst. 1.30 sarīkojums beidzās. Atstājot zāli, muzikanti un kultūras nama instruktors ievēroja, ka uz skatuves sāk degt dekorācijas, kuras centās dzēst ar ugunsdzēsamajiem aparātiem, bet uguns pa dekorācijām izplatījās uz augšu. Plkst. 1.55 blakus mājā dzīvojošais pilsētas IK priekšsēdētājs Mazjēcis dzirdēja, ka sprakšķ šiferis un caur logu ieraudzīja, ka deg kultūras nama jumts. Viņš izsauca ugunsdzēsējus. Kamēr ieradās papildspēki, sardzes priekšnieks I.Višs pārgāja uz aizsardzību. Ugunsgrēka dzēšanā piedalījās 18 ugunsdzēsēju

automašīnas. Izdega skatuve un zāle. Kultūras nama pārbūve un atjaunošana ilga 10 gadus.

Otrs lielākais ugunsgrēks notika 1985.gada aprīlī, kad pusdienu pārtraukuma laikā aizdegās pasta ēkas bēniņi, kur atradās pasta kantora telpas. Ugunsgrēku ieraudzīja ielas pretējās puses esošajā mājā strādājošie modes ateljē darbinieki. Dzēšana bija sarežģīta, jo izbūvētajās bēniņu telpās, kā siltumizolējošais materiāls bija izmantotas zāģu skaidas. Ugunsgrēka izcelšanās vietā, uguns nokļuva zemāk esošajā aparatūras telpā. Pēc ugunsgrēka likvidēšanas un apstākļu noskaidrošanas secināja, ka ugunsgrēka cēlonis bija metināšanas darbi bez vietas sagatavošanas un bez uzraudzības pēc darba veikšanas.

Ugunsgrēks Tukuma pasta ēkā 1985.gada aprīlī (*Fotogrāfija no S.Peipiņa privātā arhīva*).

Tā kā bija jau uzcelta jaunā pasta ēka un notika teleabonētu pārkrosēšana uz jauno aparatūru, Tukuma rajons bija bez sakariem palika tikai vienu diennakti.

1986.gada 19.jūlija naktī izcēlās ugunsgrēks Sociālās nodrošināšanas nodaļas ēkā Pils ielā 11. Bija aizdedzinātas koka kāpnes. Bēniņu stāvā bija trīs dzīvokļi. Vispirms vajadzēja glābt cilvēkus. Apdega jumta konstrukcijas, bet dzīvokļu iekārta necieta, tikai istabas gan bija stipri sadūmotas. Ēkas remontu u atzina par nelietderīgu un to nojauca. Tās vietā uzcēla jaunu ēku. Celtniecības darbi ilga vairākus gadus. Sociālajiem darbiniekiem nevarēja atrast telpas un RIK priekšsēdētāja vietnieks J. Moruss izlēma, ka rūpes par viņiem jāuzņemas ugunsdzēsējiem. Tā depo zālē ieradās brigāde un to ar skaidu platēm sadalīja nodaļumos. Katram nodaļumam ievilka elektrību un ierīkoja elektrības kontrolskaitītāju. Sociālās pārvaldes priekšniecībai bija jāatvēr vienu no

kabinetiem, bet ugunsdzēsējiem vajadzēja saspīsties. Tā tas turpinājās turpat divus gadus.

1986. gada rudenī ugunsgrēks izcēlās Sarkanajā laukumā dzīvojamās mājas bēniņu dzīvoklī (tagad Brīvības laukumā). Ugunsgrēku naktī pamanīja apsardzes darbinieki. Rezultātā lielajai ēkai nodega viss jumts un bēniņu dzīvokļi.

Pēc ugunsgrēka Brīvības laukumā (Sarkanarmijas iela).
(Fotogrāfija no S.Peipiņa privātā arhīva)

Vēl viens raksturīgs ugunsgrēks notika 1989.gada 8.martā. 1905.gada ielā 24. Toreiz tur darbojās palīgskola. Ejot uz agro rīta vilcienu cilvēki ievēroja, ka no palīgskolas ēkas jumta kūp dūmi. Izdega bēniņu stāvā izbūvētais kabinets, ko nejauši bija aizdedzinājuši bērni. Viņi bija redzējuši, ka veicot izmēģinājumus, skolotāja pielieto spirtu.

Vecie tukumnieki vēl atceras tādu „Viktoru dedzinātāju” jeb īstajā vārdā Viktors Lukjanskis (1924). Viņš pa naktīm negulēja, bet staigāja apkārt un meklēja piedzīvojumus. Viktors nonāca tik tālu, ka naktīs sāka aizdedzināt

dzīvojamās mājas. Viņš atrada sev draudzeni, kuru izmantoja kā degvielas nesēju. Tā 1975.gada 10.jūlijā viņš aizdedzināja kāpņu telpu dzīvojamā mājā 1905.gada ielā 56 (tagad Lielā iela). Pēc tam abi dedzinātāji aizskrēja līdz Šekumkrogam un aizdedzināja arī tur esošo kāpņu telpu. Tur uguni uzreiz pamanīja un tika izsaukti ugunsdzēsēji. Cilvēki paši sāka dzēst, bet ugunsdzēsēji pabeidza darbu un devās mājās.

Pēc ugunsgrēka 10.07.1975 1905.gada ielā, Tukumā.
(Fotogrāfija no S.Peipiņa privātā arhīva)

Nepagāja ne mēnesis, kad Viktors 14.augustā aizdedzināja vecu māju Sarkanarmijas ielā 15 (tagad - Talsu iela). Šo māju nojauca un tās vietā ierīkoja zālāju. Tautā to ilgu laiku sauca par „Viktora stūrīti”.

Pēc ugunsgrēka 14.08.1975. Tukums, Sarkanarmijas iela 15.
(Fotogrāfija no S.Peipiņa privātā arhīva)

Viktors aizdedzināja vēl vienu māju uz šīs ielas, kas atradās turpat netālu (tagad - Talsu ielā 5). Sanāca daudz cilvēku un dedzinātājs bija sajūsmā. Viņa jautrība piesaistīja milicijas uzmanību un Viktoru aizveda uz policijas iecirkni.

Mazāk redzami, bet ļoti smagi ugunsgrēki bija daudzdzīvokļu māju pagrabos, kur degšanas perēkli parasti ir grūti atrast sliktas redzamības, sadūmojuma un augstas temperatūras dēļ. Parasti pagrabi aizdegās bērnu palaidnības, dzērāju un klaidoņu dēļ, atstātas nenodzēstas sveces vai elektronlampas dēļ, kā tas notika Meža ielā 20.

Pagrabs ar smagām sekām dega Meža ielā 11, kur iebruka 1 stāva panelis, jo pagrabā bija savākti ļoti daudz mēbeļu plašu atgriezumī. Dega pagrabi arī Pionieru ielā 16 (tagad - Kurzemes iela), Veidenbauma ielā 7, bet visvairāk - tā saucamajā „gorodokā” vai Gos-2 (vēlāk Jauntukums). Tur nodega vairākas, saliekamās vienas un divu ģimeņu mājiņas.

Laukos 20.gs. 50.-60.-tajos gados bija maz ugunsgrēku. Bet pēc jaunāko tehnoloģiju un tehnikas ieviešanas 70.-tajos gados izcēlās aizvien vairāk ugunsgrēku ražošanas objektos.

Lopu fermās, vai kā toreiz teica, novietnēs - ugunsgrēki izcēlās lielākoties apkalpojošā personāla paviršību dēļ. 1973.gadā nelaimes notika sovhoza „Zante” liellopu fermā „Ceriņi”, „K. Marksa v.n” sovhoza „Jauncirpju jaunlopu fermā, bet 1984.gadā - „Krimūnu” fermā. 1970.gada 7.jūlijā nodega Irlavas cūku ferma „Stūri” (bijušais Irlavas krogs).

Kad sāka pielietot šķidro kurināmo, izdega daudzu fermu barības sagatavošanas virtuves, jo bieži šķidrā agregāta aparātus izbūvēja neatbilstoši ugunsdrošības noteikumiem un darba laikā neveica tehniskās apkopes. Bija gadījumi, kad ugunsgrēkos gāja bojā lopi. Kādā 1985.gada naktī aizdegoties lopu fermā „Kaģi” (Irlavas ciems) bojā gāja vairāk nekā divdesmit govīs.

Bieži vien lopkopes atstāja mājās vienus savus mazgadīgos bērnus. 1976.gadā bija auksta ziema. Kolhoza „Uzvara” (Irlavas pagasts) lopkope vakarā ieslēdza elektrosildītāju un atstāja dzīvoklī divus mazgadīgus zēnus. Naktī izcēlās ugunsgrēks, zēni sadega un cieta arī dzīvojamās mājas „Lubiņas” augšējais stāvs.

Smagāks gadījums notika 1988.gadā „Griepciemā” aiz Kandavas mājās „Klāvi”, kad māte agri no rīta izgāja uz fermu, bet dzīvoklī dūmos noslāpa četri mazgadīgi bērni.

Daudz rūpju ugunsdzēsējiem sagādāja jaunā zāles pārstrādes tehnoloģija, ko ieviesa 1980.gadā. Darbu uzsāka sienu miltu kaltes, kur zaļo masu pārstrādāja miltos un fasēja papīra maisos. Šie agregāti darbojās ar šķidro kurināmo, kas pats pa sevi bija ugunsnedrošs. Otrs bīstams faktors bija milti. Tos noteiktu laiku vajadzēja izturēt un atdzēsēt nojumē, bet bieži tos neatdzēsētus aizveda uz noliktavām vai fermām kā rezultātā tur izcēlās ugunsgrēki.

Vislielākais no siena miltu ugunsgrēkiem notika 1980.gada 9.jūlijā kolhoza „Zemīte”, kur „Grenči” siena miltu kalte kopā ar noliktavu bija iebūvēta vecās muižas ēkā.

Siena miltu kaltes dega arī sovhozā „Irlava”, kolhozos „Darba spars” un „Dzimentene”. Mazāk bīstamas šīs ražotnes kļuva tad, kad, miltus sāka granulēt, kas samazināja pašaiizdeģšanās iespēju.

20.gs 70.-tie gadi bija raksturīgi ar siena šķūņu ugunsgrēkiem. Sienu un salmus sāka presēt „ķīpās”. Pēc ķīpu savešanas šķūņos tās bieži vien sāka sasilt un notika pašaiizdeģšanās. Temperatūru parasti pārbaudīja ar pīķveida termometriem. Tos ievietoja pantā līdz 3 metru dziļumam. Saimniecībās bija ieviesti žurnāli, kur agronomi reģistrēja temperatūras izmaiņas. Daudzos gadījumos, kad temperatūra paaugstinājās, siena ķīpas pārkrāmēja. Bija gadījumi, kad sauca palīgā armiju. Tā tas notika 1975.gada 17.jūnijā, kad aizdegās Pūres DIS (dārzkopības izmēģinājumu stacija) siena šķūnis pie lopbarības kompleksa „Lakstīgala”. No viena šķūņa izveda degošu, gruzdošu sienu, bet otrajā šķūnī karavīri sienu pārkrāmēja.

Rajonā katru gadu nodega no četriem līdz pieciem šķūņiem. Ugunsgrēku siena šķūnī uzskatīja par nenodzēšamu. Parasti sienu salaistīja ar ūdeni un to izveda uz laukuma, lai sadeg. 1987.gada 13.oktobrī aizdegās šķūnis Jaunpils lopbarības izmēģinājumu stacijā (turpmāk LIS) „Raibaļu” kompleksā. Vēlāk noskaidrojās, ka bērni caur ventilatoru ielīduši ventilācijas šahtā, kur spēlējušies ar sērkokciņus. Tas bija rets gadījums, kas šķūni izdevās izglābt, jo aizdegšanos ātri pamanīja. Līdzīgs gadījums vēl bija sovhozā „Lestene”, u „nopīpēja”. Tā 1975. gada jūlijā pie „Stāvaiņiem” (Pienava) talcinieki no lauka savāca lielu daudzumu siena. Kad darbinieki gāja mājās, kaudze sāka degt. Pirms tam viņi pie kaudzes bija apsēdušies atpūtušies un uzpīpējuši.

Ievēribu pelna arī tāda ugunsgrēku sērija, kas sākās Smārdes ciema „Kūdrā”. 1978. gada septembrī nodega viena baraka, bet ik pa laikam arī pārējās. Tās uzcēla pēc kara, kad sākās kūdras rakšana Smārdes purvā. Barakās dzīvoja iebraucēji no Krievijas. Toreiz pēc pirmā ugunsgrēka rajona

izpildkomiteja pieļāva kļūdu iedodot visiem cietušajiem dzīvokļus Tukumā. Parasti ugunsgrēki izcēlās naktīs. Iedzīve bija apdrošināta, bet kā vēlāk noskaidroja, derīgās mantas jau iepriekš bija izvestas. Pavisam Kūdrā pamazām nodedzināja četras barakas. Parasti vaininiekus atrast nevarēja, jo visi vienā balsī apgalvoja, ka ugunsgrēks sācies no elektrības. Interesanti, ka ugunsgrēki parasti notika tad, kad Tukumā gatavojās nodot kādu jaunuzcelto dzīvojamo māju.

Ievērojamākie notikumi Kandavā

Ugunsdzēsēju sacensības Kandavā 1954.gadā (TMNM 9914)

Ugunsdzēsēju sacensības Kandavā 1954.gadā (TMNM 9912)

Ugunsdzēsības lietišķā sporta sacensības Kandavā 1975.gadā

III. DARBINIEKU APBALVOJUMI. STRUKTŪRVIENĪBAS GODS UN SLAVA.

13.05.1928.- „Par cītību” II šķira- Emīls Forkers(„*Ugunsdzēsējs*”1928.g.Nr.4.)

13.04.1929.- „Par cītību” II šķira- Lendofs Jūdels

III šķira- Fricis Rudzutaka, Didrihs Plūksne, Jānis Čiekurs, Fricis Līgaviņš, Ernests Kopštāls, Elias Šneiderš(„*Ugunsdzēsējs*”1929. g.Nr. 5.)

11.05.1924.- „Par cītību” III šķira- Indriķis Alsters, Ansis Bargo, Ādolfs Belts, Kaspars Freimentāls, Jānis Danjāts, Jānis Deičs, Joseli Fleišers, Miķelis Freimanis, Vilis George, Kārlis George, Fricis Grinbergs, Joseli Lenhofs, Fricis Ozols, Jānis Pilka, Jānis Ziemelis, Emīls Šteinbergs, Ansis Stūrmanis, Indriķis Vigerts, Krišjānis Vītoliņš
(„*Ugunsdzēsējs*”1924. g. Nr. 5., 3.lpp).

03.05.1925.- „Par cītību” III šķira- Emīls Forkurs, Otons Niedrs, Jēkabs Niegrands, Jānis Riekstiņš, Indriķis Šušļevics
(„*Ugunsdzēsējs*”1925. g. Nr. 6., pielikums)

1930. maijs- „Par cītību” III šķira- Arsenijs Bergs, Jānis Grīnbergs, Kārlis Godkalns, Krišs Elviķis(„*Ugunsdzēsējs*” 1930. g. Nr. 5)

10.05.1931.- „Par izcilus nopelniem ugunsdzēsībā” II šķira- Nikolajs Jansons, Emīls Forkers

1936.g. janvāris - „Par izcilus nopelniem ugunsdzēsībā”

II šķira- Fricis Grīnbergs,

III šķira- Kārlis Retiķis

- 1936.g. janvāris - „Par cītību” II šķira - Jānis Ciekurs, Fricis Līgaviņš, Jēkabs Nīgrands, Jēkabs Šīrmanis
(„Ugunsdzēsējs” 1936. g. Nr. 1., 123.lpp.)
1938. g. novembris - „Par cītību” II šķira - Boberts Kreicbergs, Fricis Rudzutaks
(„Ugunsdzēsējs” 1938. g. Nr. 11., 262.lpp.)
1939. maijā - „Par cītību” II šķira - Jēkabs Bitenbinders („Ugunsdzēsējs” 1939. g. Nr. 5., 109.lpp.)
1940. g. februāris - „Par izcilus nopelniem ugunsdzēsībā” II šķira - Vilis Ilsums
IV šķira - Ādolfs Erdmanis,
„TZO” - Bertols Vigerts,
„Goda zīme” III šķira – Fricis Līgaviņš,
Atzinības Krusts - Fricis Ozols
- 25.06.1970.- ar medaļu „Par droširdību ugunsgrēkā” Artemijs Kušakovs,
Ilgonis Brunovskis (par ugunsgrēka dzēšanu
Tukuma kara aerodromā 1970.gadā)

- 08.07.1975.- ar medaļu „Par droširdību ugunsgrēkā” Staņislavs Peipiņš (par
degvielu cisternu dzēšanu Valdiķos)

Staņislavs Peipiņš
(Fotogrāfija no S.Peipiņa privātā arhīva).

17.05.2010. - par godu ugunsdzēsības 145.gadadienai VUGD Zemgales reģiona brigādes komandieris, majors Ints Sēlis ar pateicības rakstiem apbalvoja labākos Zemgales novada ugunsdzēsējus un sadarbības partnerus. Svinīgajā pasākumā ugunsdzēsējus apsveikt ieradās VUGD priekšnieka vietnieks Aldis Lieljuksis.

17.05.2010. - Ugunsdzēsības 145.gadadienas svinības.
(Foto „Zemgales ziņas” Elīna Kresa. 17.05.2010.)

Pateicības raksti pasniegti:

majoram Dainim Bērziņam, Tukuma daļas komandierim;
kapteinei Ingai Platacei, Tukuma daļas inspektorei;
virslieņantam Gatim Celmam, Tukuma daļas Kandavas posteņa
vecākajam inspektoram (posteņa komandierim);
virslieņantam Kasparam Vinslavam, Tukuma daļas vada
komandierim;
virsniekvietniekam Ričardam Danelim, Tukuma daļas vada
komandiera vietniekam;
kaprālim Andrim Gekam, Tukuma daļas ugunsdzēsējam glābējam
(autovadītājam);
kaprālim Valērijam Belousam, Tukuma daļas ugunsdzēsējam glābējam
(autovadītājam);
kaprālim Artūram Kabelam, Tukuma daļas Kandavas posteņa
ugunsdzēsējam glābējam.